

Marechaussee Contact

5

2019

Marechaussee Contact 20e jaargang | nummer 5 oktober 2019

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Roel Bouwman (website)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Jan Bakker
Cees Lindenberg
Freerk van Rossem
Jack Vlaming

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 8 november 2019.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten
6	Nestelpennen Hans Leijtens tijdens commando-overdracht: "Eens marechaussee, altijd marechaussee"
8	Veteranen Vulneratus Nec Victus, gewond maar niet overwonnen
11	Veteranen Veteraan in Oranjehotel; 75 jaar vrijheid van start
12	Uit 'De Marechaussee grijpt in'
14	1940-1945 Dolle Dinsdag in Dorplein
16	Reservisten De veelzijdige carrière van een bevlogen b.d.'er
18	Beroeps Minden of Holzminden?
20	Beroeps De Baantjer van Gouda
23	IKNG SMC bij Indië-herdenking Roermond
24	IKNG Mijn tijd in Nederlands-Indië, deel 5
28	SMC Oud-collega's opnieuw bijeen
29	SMC In Memoriam; 73e Airborne Wandeltocht in teken 75 jaar vrijheid
30	Personalía
31	SMC-informatie

Foto omslag:
Den Haag, 2 september 2019,
commando-overdracht Koninklijke Marechaussee
Foto: Mediacentrum Defensie | Sjoerd Hilckmann

En dan opeens is het of je in een ander land leeft, alsof je na een lange vliegreis op een hotelkamer ontwaakt in een narcostaat waar rechters, advocaten en officieren van justitie beveiligd moeten worden. Waar ondermijning van de rechtsstaat, corruptie en omkoping als normaal worden beschouwd. Opeens begrijp je de bedenkelijke blikken, als je tijdens je vakantie in het buitenland vertelt dat je uit Nederland komt, gidsland, toonbeeld van democratie en rechtsstaat. Een samenleving waarvan je trots bent er deel van uit te maken.

Maar gelukkig, na enkele ogenblikken besef je dat de wereld om je heen nog dezelfde is. En het nog niet te laat is het opdoemende schrikbeeld te keren. Het kan niet zo zijn dat hetgeen waar wij ons met volle overtuiging in binnen- en buitenland voor hebben ingezet nu zomaar opeens in elkaar stort. Inspanningen die ertoe hebben geleid dat veiligheid en rechtvaardigheid gemeengoed zijn, voor iedereen.

Maar hoe 'zomaar opeens' is het eigenlijk? In het rapport 'De achterkant van Amsterdam', geschreven door Pieter Tops en Jan Tromp, wordt gesteld dat de hoofdstad de strijd tegen de georganiseerde misdaad vrijwel verloren heeft. "De autoriteiten zijn slecht ingevoerd in de drugseconomie en -criminaliteit, de politie heeft de drugsbestrijding volledig laten liggen, en justitie verzuimt de echte misdaadstructuren aan te pakken." De Telegraaf kopt: "Misdadkopstukken leven als tsaren in Dubai of Brazilië van de miljarden euro's opbrengst uit criminele activiteiten." De roep om een soort van Nederlandse FBI neemt toe en binnen no time is het idee voor een 'narcobrigade' geboren en politiek omarmd.

Handhaving en opsporing horen onafscheidelijk bij elkaar. De burgemeester is verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en het Openbaar Ministerie voor justitiële handhaving. Als handhaving van 'kleine' drugscriminaliteit evolueert in gedogen of als – in het kader van handhaving van de openbare orde – justitiële handhaving even niet uitkomt, ontstaat er een

“Zomaar opeens?”

probleem, misschien vooral in de opsporing. Want hoe kun je de grote misdaadstructuren stevig aanpakken wanneer gebruik van 'producten' van die misdaad, zoals drugs als normaal wordt beschouwd en zelfs gedoogd. Voor opsporing en vervolging van die misdaadstructuren heb je een organisatie nodig die onafhankelijk van de spagaat 'openbare orde – strafrechtelijke vervolging' kan opereren.

De KMar is een taakorganisatie die onder rechtstreeks gezag van de minister van Justitie en Veiligheid en het Openbaar Ministerie haar opsporings- en handhavingstaken verricht. De inrichting is zodanig dat de uitvoering van die taken geen 'hinder' ondervindt van andere taken, verantwoordelijkheden of prioriteiten. Wat gevraagd wordt, wordt geleverd. Bovendien bevindt de KMar zich op de knooppunten binnen het Koninkrijk en de samenleving waar de criminaliteit 'passeert'. Het is dus niet vreemd dat Joost Visbeen, voormalig recherchechef bij de politie Gouda, vindt dat de Koninklijke Marechaussee als landelijke organisatie moet worden ingezet voor de bestrijding van de drugscriminaliteit. "Ik kan mij als oud-recherchechef niet verenigen met de gedachte dat de maffia zich zó in de bovenwereld heeft weten te mengen. Nederland loopt gevaar uit te groeien tot een narcostaat. Het is te overwegen de KMar, die veel ervaring heeft met internationale drugshandel, in te schakelen om een anti-maffiabrigade te formeren." Meer hierover kunt u lezen in het verhaal van Joost op pagina 20.

Iemand die zich altijd heeft ingezet voor een transparante inrichting van de KMar en altijd met het 'Gezag' in gesprek ging over de consequenties van haar besluiten, was voormalig CKMar generaal-majoor b.d. H.C. de Bruijn, overleden op 26 september 2019. Hij werd 95 jaar en was tot het allerlaatst altijd bereid en bereikbaar voor beschouwing en het geven van advies. Hij kon prachtig vertellen en huidig CKMar Hans Leijters merkte bij het afscheid op 3 oktober terecht op dat de familie een echtgenoot en vader ging missen en de KMar haar grootvader. Rust zacht Hein.

Vrijdag 4 oktober heb ik veel veteranen en SMC'ers de hand kunnen schudden in Theater & Congres Orpheus in Apeldoorn. Het was weer een mooie dag en nu met het vooruitzicht de volgende Veteranendag (2 oktober 2020) weer te houden op de KWIII-kazerne, met aansluitend de algemene (vijfjaarlijkse) reünie KMar! Maar vóór die tijd hoop ik u te treffen op onze algemene SMC-reünie op 7 november aanstaande in de Kumpulan op landgoed Bronbeek.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

17 oktober 2019 t/m 26 juli 2020

Tentoonstelling 'Gevangen door Atjeh'

Vanaf 17 oktober is in Museum Bronbeek in Arnhem de tentoonstelling 'Gevangen door Atjeh / Caught by Atjeh. Toean Stammeshaus' te zien. Friedrich Wilhelm Stammeshaus (1881-1957) bracht een van de grootste etnografische collecties van Noord-Sumatra tot stand. De tentoonstelling vertelt hoe de fascinerende cultuur van de Atjehse bevolking

F.W. Stammeshaus met zijn vrouw
Nelly Koeta Radja, 1926

hem in zijn greep kreeg en hoe het eerste object in zijn bezit kwam tijdens een militaire expeditie van het Koninklijk Nederlands-Indisch leger (KNIL), waaraan hij als onder-officier deelnam. Zijn verzameling groeide snel met aankopen, geschenken én oorlogsbut. Naast voorwerpen van de familie en uit het archief Stammeshaus bevat de tentoonstelling een representatieve selectie objecten uit de collectie van het Tropenmuseum. Zo

zijn er onder andere indrukwekkende foto's te zien van het bestaan op Atjeh, in militair bestuurlijke en in huiselijke kring. De tentoonstelling is te zien t/m 26 juli 2020.

Locatie: Museum Bronbeek, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem.

Woensdag 30 oktober 2019

Tweejaarlijkse reünie beroepslichting 67-6

Beroepslichting 67-6 houdt weer haar tweejaarlijkse reünie. Aanmelden kan door een mail te sturen naar Willem van Weelden.

Locatie: Nationaal Militair Museum, Verlengde Paltzerweg 1, 3768 MX Soest

Contact: willem.van.weelden@casema.nl

Donderdag 7 november 2019

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek te Arnhem. Deze reünie is bedoeld voor zowel SMC'ers als niet-SMC'ers. Het programma met routebeschrijving ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum. De bijdrage voor SMC'ers en partner bedraagt € 10,-

per persoon. Niet-SMC'ers betalen € 25,- per persoon (inclusief buffet en drie consumpties). Aanmelden (uiterlijk 31 oktober) door betaling op bankrekening NL 22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Reünie Bronbeek. Graag ook uw woonadres vermelden. Dieetwensen bij aanmelding doorgeven.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, landgoed Bronbeek, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |
reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Zaterdag 23 november 2019

Krissendag Museum Bronbeek

Museum Bronbeek houdt op deze dag tussen 12.00 en 17.00 een 'Krissendag'. Wie graag meer wil weten over z'n eigen kris, pedang, mandau, rentjong, klewang of andere dolken en zwaarden van Indonesische herkomst, kan deze kosteloos voorleggen aan een team van krissenexperts. Wél graag vooraf uitsluitend per e-mail reserveren.

Locatie: Museum Bronbeek, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: nb.ravensbergen@mindef.nl

Donderdag 14 mei 2020

25 jaar Collegiale Ondersteuningsgroep

Op 1 april 1995 werd de Collegiale Ondersteuningsgroep (COG) opgericht. Op donderdag 14 mei 2020 wordt stilgestaan bij het feit dat COG 25 jaar klaarstaat voor ondersteuning van collega's. De dag bestaat uit een middag- en avondgedeelte. Met betrekking tot het avondgedeelte is COG op zoek naar collega's die de KMar via leeftijdsontslag of anderszins hebben verlaten. Wie lid is – of is geweest – van COG kan zich voor het avondgedeelte aanmelden o.v.v. naam, voor welk district én de periode waarin u zich inzette voor COG.

Locatie: Vormingscentrum Beukbergen, Amersfoortseweg 59, 3712 BB Huis ter Heide

Contact: COG.25jaar@mindef.nl

Oproep reünie 25e wachmeester cursus 1967-1968

Koos Hensing wil in het 2e kwartaal 2020 een reünie organiseren voor alle cursisten van de 25e wachmeester cursus.

Aanmelden via e-mail. Zie hieronder.

Contact: koos.hensing@gmail.com

Oproep reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters e.a. zijn op zoek naar leden van peloton 80-4 van de School Opleiding Beroepsmarechaussee voor een op zaterdag 19 september 2020 te houden reünie. Aanmelden kan via onderstaand e-mailadres.

Contact: jos.peeters@vital4strategy.nl

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

De flitsende carrière van een verkeersofficier

Onlangs verscheen van de hand van Koos Spee het boek 'Een flitsende carrière' met als ondertitel 'Levende vissen zwemmen tegen de stroom in'.

Auteur Koos Spee, bekend als landelijk verkeersofficier en bevlogen pleiter voor verkeersveiligheid, vertelt in zijn boek wat zijn drijfveer was om zich jarenlang in te zetten voor de verkeersveiligheid en zijn missie het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen. Hoewel Koos reeds in 2011 met pensioen ging, heeft het onderwerp verkeersveiligheid hem nooit losgelaten. In zijn boek neemt hij lastige verkeersonderwerpen onder de loep en vertelt hoe wij met elkaar het verkeer in dit land veiliger kunnen maken. Maar ook de misstanden en het feit dat verkeershandhaving tegenwoordig een ondergeschoven kindje lijkt te zijn,

gaat hij niet uit de weg. Lastige verkeersonderwerpen worden niet geschuwd en helder en eenvoudig beschreven. Zijn ervaringen als agent op straat en zijn werk als landelijk verkeersofficier waren voor hem de bron van inspiratie voor zijn boek, waarin hij met de nodige humor terugkijkt op zijn mooie en vaak spannende loopbaan.

Koos Spee begon na zijn dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee als politieagent op straat. Via zijn politieloopbaan bracht hij het tot plaatsvervangend hoofdofficier van justitie, werd een aantal jaren later landelijk verkeersofficier en hoofd van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie.

Bron: diverse (nieuws)websites

Koos Spee zal op 7 november tijdens de Algemene SMC-reünie te Bronbeek een lezing geven en zijn nieuwste boek presenteren. Het boek kan ter plekke worden gekocht voor € 21,- waarbij gepast betalen gewenst is.

KMar toont uitrusting voor #TetrisChallenge

Wereldwijd doen hulpdiensten mee aan de zogeheten #TetrisChallenge: de complete inhoud van hun voertuig, inclusief personen, op de grond uitstallen.

De Koninklijke Marechaussee kon natuurlijk niet achterblijven en ging ermee aan de slag. Op de foto is de volledige uitrusting te zien van de Brigade Politie & Beveiliging Schiphol.

Bron: KMarMagazine 2019, nummer 9

Voor alle partijen een mooie dynamiek

Sinds 16 augustus hebben we er weer zes collega's bij die opgeleid zijn om ingezet te worden vanuit de Collegiale Ondersteuningsgroep (COG). Vijf van deze collega's zijn werkzaam op Carib, een van de collega's werkt in regio Zuid. Zij hebben hun interesse getoond in deze neventaak en zijn na een selectiegesprek en keuring cursist geweest van onze vijfdaagse opleiding.

De COG'er wordt ingezet na potentieel traumatische gebeurtenissen. Deze collega gaat in gesprek met de betrokken collega('s). Twee zaken staan hierin centraal. Enerzijds het bieden van peer-support (sociale steun) waarvan we weten dat dit een positieve invloed heeft op de verwerking en het hanteren van gebeurtenissen. Anderzijds om zicht te krijgen op het verloop van de verwerking via risicofactoren. Het doel hiervan is vanuit collegiale zorg naar professionele zorg- en hulpverlening door te geleiden.

Tijdens deze opleiding hebben we adjudant Norman Jansen uitgenodigd als gastspreker. Hij heeft een boek geschreven, gebaseerd op zijn ervaringen in Haïti in 2010. Naast de lezerstip voor 'de stilte van het water' was vooral de persoonlijke bijdrage van Norman over deze traumatische gebeurtenis en de impact op hem indrukwekkend [zie ook

MC 2018-4, 'Keuzes tussen leven en dood', red.].

Andere geüniformeerde diensten werken met eenzelfde systematiek. Zo ook het Korps Politie Aruba (KPA). Net als in 2018 konden de overige opleidingsplaatsen aangeboden worden aan het KPA. Het uitwisselen van ervaringen en inbreng gaf voor alle partijen een mooie dynamiek die leidde tot leerzame momenten. In de week volgend op de opleiding voor de nieuwe COG'ers verzorgden we de herhalingsdagen. Verplichte terugkomdagen om de kwaliteit en kennis van de COG'ers up-to-date te houden. Ook collega's van externe ketenpartners die opgeleid zijn, sluiten aan. Iedereen is weer op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en vanuit interview zijn er leerzame momenten gedeeld met elkaar. De inbreng vanuit verschillende instellingen die werken met hetzelfde concept, geeft een ander perspectief op het inzetten van opvang en de dilemma's die hierbij komen kijken. Zowel wat ons betreft als wat we van de deelnemers terug hebben gekregen in de evaluatie was dit een leerzame periode.

Tekst: Bianca Kramer van 't Land & Patricia Spoor-Heger, Docenten Gedrag & Ethiek OTCKMar
Bron: Rond het Square, oktober 2019, nummer 3

Hans Leijtens tijdens commando-overdracht: "Eens marechaussee altijd marechaussee"

I Door: Mieke Bloemheuvel

Op maandag 2 september vond op het Binnenhof in Den Haag de commando-overdracht van de Koninklijke Marechaussee plaats. Tijdens een indrukwekkende ceremonie droeg luitenant-generaal Harry van den Brink om 11.45 uur precies, het commando over aan luitenant-generaal Hans Leijtens. Met de woorden: "Hierbij aanvaard ik het commando van de Koninklijke Marechaussee", nam Leijtens de Standaard aan en keerde daarmee terug op voor hem bekend terrein.

Op de tribune hadden – naast genodigden en commandanten van diverse krijgsmachtsonderdelen – diverse andere hoogwaardigheidsbekleders plaatsgenomen. Aan de zijanten van het plein stonden onder meer detachementen van de Staf, van het Opleidings- en Trainingscentrum en van de Brigade Objectbeveiliging in ceremonieel en operationeel tenue opgesteld. Maar ook KMar-motorrijders, -ruiters, -bikers en reservisten waren getuige van een bijzondere commando-overdracht. Bijzonder omdat Hans Leijtens van 2012 tot 2015 ook commandant van de Koninklijke Marechaussee was en in 2015 het commando overdroeg aan Harry van den Brink. "Een unieke overdracht, die niet eerder in de historie van commando-overdrachten die onze krijgsmacht rijk is zo voorkwam", zei

minister van Defensie Ank Bijleveld tijdens de plechtigheid.

De overdracht

De entree te paard van de komende en gaande man op een zonovergoten Binnenhof vormde de start van de ceremonie. Het Orkest Koninklijke Marechaussee zette het afscheid extra luister bij door een speciaal voor Van den Brink gecomponeerd muziekstuk te spelen.

Het besluit om het commando na bijna vier jaar commandant van de Koninklijke Marechaussee te zijn geweest over te dragen, viel Van den Brink zwaar. "Vandaag neem ik afscheid als commandant van de Koninklijke Marechaussee. Maar hier kan ik niet omheen, mijn lichaam heeft mij op verschillende manieren duidelijk gemaakt dat ik deze keuze moest maken", legde Van den Brink de reden van zijn vervroegde vertrek uit. De KMar heeft onrustige tijden achter de rug. Zo hebben onder andere de migratiecrisis, terrorismedreiging en de passagiersgroei op de luchthavens een zware wissel getrokken op de organisatie. Maar Van den Brink is altijd blijven knokken voor de marechaussee. Leijtens tegen Van den Brink: "Het was een uitdagende tijd voor vrijwel elke collega, maar voor de commandant – als boegbeeld en als leider – in het bijzonder. Jij hebt daarmee respect afgedwongen."

Alvorens het commando over te dragen bedankte Van den Brink tijdens zijn toespraak iedereen voor de vele blijken van ondersteuning en bemoediging die hij de maanden voorafgaand aan de commando-overdracht van mensen binnen en buiten de organisatie heeft ontvangen. "Dat heeft mij gesterkt en ervoor gezorgd dat ik hier sta met trots. Ik ben trots op misschien wel de mooiste organisatie van Nederland. Een organisatie waar ik ruim veertig jaar geleden als marechaussee der 4e klasse ben begonnen en toen hoopte op termijn wachtmeester te kunnen worden. Dat is gelukt. Ik kon me toen vanzelfsprekend niet voorstellen dat ik hier vandaag voor mijn afscheid als commandant Koninklijke Marechaussee zou staan. Ik heb in al mijn functies met heel veel voldoening gewerkt, waarbij ik met name met veel plezier terugkijk op de – bij elkaar 17 jaar – op de luchthaven Schiphol. In al mijn werk heb ik steeds het gevoel gehad dat ik een bijdrage leverde aan de veiligheid van Nederland."

Thuiskomen

Leijtens: "Voor mij is het heel bijzonder om hier te staan. Mijn terugkeer voelt als thuiskomen en ik heb er enorm veel zin in." Maar hoewel blijdschap en trots bij de nieuwe commandant overheersten, vertelde hij wel met gemengde gevoelens op het Binnenhof te staan.

foto's: sergeant-majoor
Maartje Roos,
sergeant Sjoerd
Hilckmann en
Frans Meijer

"De reden van het vertrek van Harry geeft dit moment toch een bijzondere lading."

De in 1963 geboren Leijtens werd aan de Koninklijke Militaire Academie opgeleid als officier voor de Koninklijke Landmacht. In 1989 maakte hij de overstap naar de Koninklijke Marechaussee, waar hij onder andere plaatsvervangend commandant was van de Bijzondere Bijstandseenheid Krijgsmacht, commandant van 103 Eskadron Koninklijke Marechaussee en hoofd Operationele Dienst, Politiedienst, District Koninklijke Marechaussee Schiphol. Na een aantal jaren werkzaam te zijn geweest in het bedrijfsleven, keerde Leijtens in 2003 terug bij de marechaussee waar hij in 2012 eerst plaatsvervangend commandant werd en nog datzelfde jaar commandant Koninklijke Marechaussee, tot hij in 2015 het

commando overdroeg aan Harry van den Brink.

Tomeloze inzet

De plechtigheid werd afgesloten met mooie woorden van minister van Defensie Ank Bijleveld. Zij bedankte Van den Brink voor zijn geknok voor de marechaussee, zijn professionele commandantschap en zijn betrokkenheid. Ze reikte hem een Koninklijke Onderscheiding uit als dank voor zijn tomeloze inzet. Van den Brink werd benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden. Deze benoeming wordt verleend wegens bijzondere diensten voor de samenleving. Daarna wenste de bewindsvrouw Leijtens succes met zijn nieuwe, bekende functie. "Jij bent de commandant die past bij de organisatie, bij deze tijd", sprak de minister hem vol vertrouwen toe.

Bron: KMarMagazine
2019, nummer 8

Op 10 juli 2019 heeft plaatsvervangend CKMar, generaal-majoor Vincent Egbers, het Draaginsigne Gewonden (DIG) uitgereikt aan kapitein Jan van Kuik. Jan heeft diverse uitzendingen op zijn naam staan waaronder een zeer heftige naar Angola, in verband waarmee hem dit insigne is opgespeld. Het DIG kan worden toegekend door de minister van Defensie aan militairen en/of veteranen die onder oorlogsomstandigheden of tijdens vredesoperaties lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Het insigne is een belangrijke vorm van erkenning voor hun militaire inzet en de offers die zij daarbij hebben gebracht. | Door: Jan Gaasbeek

'Vulneratus Nec Victus', gewond maar niet overwonnen

1992, patrouille door UNAVEM

Jan van Kuik treedt in juli 1977 in dienst bij de marechaussee en gaat na zijn opleiding naar Wachtbrigade Laan van Meerdervoort in Den Haag, een jaar later naar Brigade Rotterdam. Na de wachtmeesterkursus in 1981 volgt plaatsing bij de 'Robert Koch' ofwel Brigade Amsterdam. In 1986 wordt hij bij Brigade Den Bosch geplaatst om in datzelfde jaar over te gaan naar Brigade Eindhoven. Als opperwachtmeester wordt Jan vanaf 1996 geplaatst bij Brigade Heerlen om vervolgens drie jaar later te vertrekken naar Brigade Caribisch gebied (Criminele Inlichtingendienst Kustwacht, taakaccent verdovende middelen). In 2000 wordt hij bij het Landelijk Recherche Team van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) gedetacheerd en komt ook de vuurwerkcramp in Enschede op zijn pad, als lid van het Rampen Identificatie Team.

Als adjudant gaat Jan in 2002 werkzaamheden verrichten ter bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit (GOC) in Eindhoven. Na een detachering in 2006 op Curaçao bij het 'atrakoteam' (Papiamentse voor roofovervalteam), wordt hij in 2007 als eerste luitenant geplaatst bij de Centrale Recherche KMar in Utrecht. Vanaf 2010 is hij in de rang van kapitein als liaison werkzaam bij backoffice KMar van het KLPD in Zoetermeer. In 2013 volgt plaatsing bij de Bijzondere Dienst in Amsterdam en Schiphol. Jan is vanaf

medio 2017 administratief ingedeeld bij Brigade KMar Eindhoven (nu Brigade Brabant Zuid) en wordt ingezet voor projecten. 1 december 2020 zal hij met leeftijdsontslag gaan.

Uitzendingen

Jan levert een flinke bijdrage aan uitzendingen. "In 1982 en 1983 werd ik uitgezonden naar Libanon voor de VN-missie UNIFIL (United Nations Interim Forces in Lebanon). Ik was belast met de Militaire Politiedienst voor de Nederlandse militairen. In 1985 ging ik naar de Sinaiwoestijn om mijn bijdrage te leveren aan de MFO-missie (Multinational Force and Observers). Mijn werkzaamheden bestonden daar uit de politiezorg voor alle militairen die deel uitmaakten van de MFO. In 1989 ging ik naar Namibië voor toezicht op de lokale politie die een slechte naam had onder de voornamelijk zwarte bevolking. Een groot voordeel voor de Nederlandse marechaussees was, dat zij het Afrikaans, de voertaal daar, goed konden verstaan. Na een missie in Angola ben ik in 1994 nog uitgezonden naar voormalig Joegoslavië."

Angola

Die uitzending naar Angola vindt in 1992 plaats. De Nederlandse regering besluit op 31 mei 1991 deel te nemen aan UNAVEM II (Nederlands aandeel in United Nations Angola Verification Mission). Nederland zegt naast militaire

waarnemers tien – door de KMar te leveren – politiewaarnemers toe, om toezicht te houden op verkiezingen en de lokale politie. Jan: "Op 12 juli vertrok ik en werd in Angola ingedeeld bij het 'United Nations team' van de Verenigde Naties in de provincie Uige. Het team waarvan ik deel uitmaakte, bestond uit vijf UNPO's (United Nations Police Observers) uit Argentinië, Zimbabwe, Zweden, Brazilië, Nederland en een aantal burger VN-waarnemers. Ik was, naast mijn activiteiten als politie-waarnemer, ook belast met werkzaamheden op het gebied van de inwendige dienst, logistiek en functioneerde als liaison voor andere internationale eenheden."

Drie helikopterongevallen

"Op zaterdag 12 september 1992, omstreeks 15.00 uur, vloog ik samen met een groep van 24 personen in een VN-helikopter van Beu terug naar de stad Uige. De helikopter stortte neer door een inschattingfout van de piloot. Gelukkig waren er geen doden te betreuren maar wel gewonden met beken- en enkelbreuken. Ik raakte gewond aan mijn linker bovenbeen, heup, onderrug, schouders en ribben maar was ondanks de verwondingen in staat een voortrekkersrol te vervullen bij de eerste hulp en organisatie op de plaats van het ongeval. Gedurende de nacht, ik kon niet zitten of slapen vanwege de klap die ik had gekregen, zond ik sa-

men met een Canadese verkiezings-waarnemer een noodsignaal uit: 'United National zero one Beu Angola mayday mayday mayday'."

"Uiteindelijk werd dit noodsignaal vroeg in de ochtend opgevangen. Zestien uur later kon er gerepatrieerd worden. De gewonden met breuken werden vanuit een verzamelpunt overgebracht naar Windhoek, de hoofdstad van Namibië en de overigen, waaronder ikzelf, gingen naar het hoofdkwartier in Luanda. Daar heb ik snel een telefoon gezocht en mijn vrouw gebeld. Mijn vermoeden werd bewaarheid: zondagochtend vroeg had zij bezoek gekregen van medewerkers van Defensie met het bericht dat ik vermist werd na een helikoptervlucht... Het werd een zeer emotioneel gesprek; de dagen erna volgden nog meer gesprekken. Op het moment van de melding bleef mijn vrouw redelijk rustig en besloot af te wachten. Zij informeerde mijn ouders nog niet. Na vier dagen in Luanda ging ik op eigen verzoek weer terug naar mijn team. In het VN-hospitaal waar ik alsnog voor onderzoek en behandeling terecht kwam, konden ze niets meer voor mij doen. Mijn lichaam moest zelf herstellen van die grote klap."

Een week later, zaterdag 19 september, komt bij de teamlocatie het bericht binnen dat een VN-helikopter midden in een mijnenveld is neergestort met een aantal zwaargewonden als gevolg. Jan zet de reddingsoperatie op die resulteert in een nachtelijke evacuatie met een C-130 Hercules, geholpen

1992, Jan wacht op vertrek naar de teamlocatie

door de lichten van hun VN-voertuigen op de landingsstrip.

Op de daaropvolgende zaterdag 26 september, de derde op rij, keert aan het einde van de dag weer een VN-helikopter niet terug op de basis. Russische piloten krijgen geen contact met hun collega's en zijn duidelijk ongerust. Jan: "Die nacht hebben we de wacht gehouden bij de radio voor het geval er een bericht zou worden uitgezonden.

De volgende ochtend vroeg verzamelden de Russen zich bij ons. Hun plan was om met twee helikopters op te stijgen en de helikopter te gaan zoeken. Dat plan werd uitgevoerd en een aantal uren later kwam via de radio het bericht binnen van een van de helikopters, dat de vermiste helikopter was aangetroffen. Deze was tegen een bergwand gevlogen. Even later kwam het bericht dat veertien inzittenden

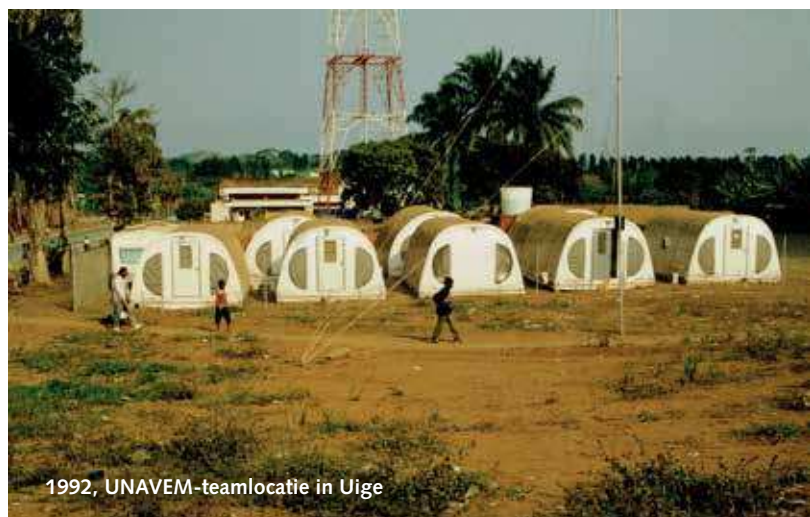
waren verongelukt en één inzittende het overleefd had. Ik heb mij toen vanuit mijn teamlocatie als coördinator opgeworpen om de gewonde en de doden te repatriëren naar het hoofdkwartier in Luanda. Het was een zeer zwarte dag!"

Evacuatieplan VN

Naar aanleiding van de verkiezingen in oktober 1992 wordt door het VN-hoofdkwartier in Luanda een evacuatieplan voor diverse regio's opgesteld. "Ik constateerde dat het Spaanse team van artsen zonder grenzen, MSF (Medicos Sin Fronteras), eveneens werkzaam in de provincie Uige, niet in dat plan was opgenomen. Dit ondanks het feit dat dit artsenteam bij de drie helikopterongevallen ter plaatse medische hulp had verleend. Aangezien het VN-hoofdkwartier geen enkele intentie toonde om dit artsenteam ook bij een eventuele evacuatie te betrekken, heb

1992, verongelukte heli in een mijnenveld

1992, UNAVEM-teamlocatie in Uige

10 juli 2019, Den Haag, uitreiking DIG door genm Egbers

ik daarmee op eigen initiatief afspraken gemaakt."

Onder vuur

Op 29 november 1992, omstreeks 04.00 uur, openen rebellerende UNITA-troepen de aanval op regeringsgebouwen in de stad Uige. Jans teamlocatie komt onder mortier- en kleinkaliber-vuur te liggen en wordt een Braziliaanse collega door een inslaande granaat gedood. "Aangezien onze verbindingsmast was neergehaald door ook een granaatslag, ben ik naar een voertuig gekropen, maakte de antenne los van de tuigage en heb daarna het hoofdkwartier in Luanda geïnformeerd. Daarna heb ik 36 uur lang, vanuit een zeecontainer op onze locatie, met een geleende portofoon van het MSF-artsenteam, via dat team, het hoofdkwartier van de VN in Luanda verder van de situatie op de hoogte gehouden. Overigens bevond het artsenteam zich op twee kilometer afstand in de stad Uige en werd fysiek bedreigd door UNITA-troepen. Ik heb toen persoonlijk onder levensbedreigende omstandigheden, onder begeleiding van een UNITA-soldaat, het MSF-artsenteam opgehaald voor evacuatie. Een week later zat mijn uitzending erop en ging ik terug naar Nederland."

Ereteken van verdienste

CKMar wordt in maart 1993 door twee Nederlandse VN-waarnemers over het optreden van Jan in Angola geïnformeerd. Bij de stukken is ook een dankbetuiging van MSF. Het is hen vooral opgevallen dat Jan onder moeilijke omstandigheden diverse malen het hoofd koel heeft weten te houden.

Hun conclusie: "Mede gelet op het feit dat betrokkene zichzelf nimmer in het voetlicht heeft gesteld, hebben wij als officieren van de KL, groot respect gekregen voor de wijze waarop wmr 1 J. van Kuik invulling gaf aan zijn taak en zich gemanifesteerd heeft onder extreme omstandigheden." Op 14 juli 1993 wordt Jan door de minister van Defensie vanwege zijn optreden in Angola het Ereteken van verdienste in zilver toegekend.

Artikel in Marechaussee Contact?

"Ik ben de minister van Defensie erkentelijk dat mij later ook het DIG werd toegekend. Bij de uitreiking waren ook de twee VN-waarnemers aanwezig die CKMar informeerden. Bij mij kwamen de incidenten weer naar boven die mij tijdens de uitzending overkwamen. Ik twijfelde over medewerking aan dit artikel maar besloot het toch te doen, omdat ik het belangrijk vond de aandacht nog eens op uitzendingen te vestigen. En voor mijzelf was het goed om er nog eens over te praten. Mede omdat bij mij een vorm van PTSS werd vastgesteld waarmee ik overigens op mijn manier goed kan omgaan. Er zijn veel collega's met uitzending geweest, zijn dat nu nog of staan op het punt te vertrekken, en misschien is het goed mijn ervaringen te delen. Want onder hen zijn er ook die moeilijke omstandigheden hebben ondervonden of nog zullen ondervinden. En wat mijn handelen betreft: ik vond dat ik het moest doen, anders had ik er ongetwijfeld spijt van gekregen en zou ik het dragen van mijn uniform niet waard zijn. Uitzendingen zijn trouwens geen vakantie-trips. Ik herinner mij nog, dat toen ik uit

Angola terugkeerde en mijn werkzaamheden bij Brigade Eindhoven weer oppakte, mij gevraagd werd hoe de vakantie was geweest..."

foto: Jan Gaasbeek

2019, Jan van Kuik

Nederland kwam pas laat, in 1990, tot het instellen van een gewondeninsigne. De Verenigde Staten stelde al in 1917 het 'Purple Heart' in. De DIG-regeling werd in 2017 aangepast en verruimd. Het herzien van het ministeriële besluit komt voort uit het veteranenbeleid. Een evaluatie wees uit dat het decoratiebeleid van Defensie onder de loep moest worden genomen. Het aanvragen van en de regels over DIG bleken een steeds terugkerend vraagstuk.

Heeft u naar aanleiding van dit artikel behoefte aan een gesprek, dan kunt u contact opnemen met Dirk van Harten, coördinator nuldelijnsondersteuning van SMC, 06-38655572 of 0111-720326.

75 jaar vrijheid van start

De periode van vrijheid gedenken in Europa loopt van 6 juni dit jaar – refererend aan Operatie Overlord in Normandië (beter bekend als D-Day) – tot 5 mei volgend jaar: de dag waarop Duitsland capituleerde. Voor Nederland begon de bevrijding in Zuid-Limburg, bij Mesch, toen de eerste geallieerde troepen (Amerikanen van de 'Old Hickory'-divisie) op 12 september 1944 ons land binnenkwamen.

De aftrap van 75 jaar vrijheid in Nederland en de start van de mobilisatie 80 jaar geleden, vonden plaats in Doorn bij het Veteraneninstituut. Ruim honderd Nederlandse veteranen uit de Tweede Wereldoorlog hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging op donderdag 29 augustus 2019 aanwezig te zijn bij de herdenking. Onder hen SMC'ers Marten Mobach en Jan van den Berg in de

Jan van den Berg (rechts) tijdens het fotomoment

Marten Mobach (vooraan in het midden)

leeftijd van respectievelijk 100 en 92 jaar. De oudste gast was zelfs 103 jaar. Deze bijzondere bijeenkomst stond in het teken van eer betonen aan deze oud-militairen. Mobach vocht in 1940 (overigens niet als marechaussee) tegen de Duitsers en Van den Berg sloot zich aan het einde van de oorlog aan bij de in september 1944 opgerichte Binnenlandse Strijdkrachten (BS). Zij strenden voor het herwinnen en behouden van onze vrijheid.

Eerbetoon

De ontvangst was om 10.00 uur en het officiële programma ging om 11.00 uur van start. In dat 'koffie-uurtje' kwamen de herinneringen aan de belevenissen

in die tijd reeds goed op gang. Omdat minister van Defensie Ank Bijleveld elders voor de regering in touw was, sprak een viertal autoriteiten aan de oudgedienden hun eerbetoon uit. Daarna was het woord aan voormalig NOS-nieuwslezer en verslaggever Gijs Wanders. Hij begeleidde zijn documentaire 'Stemmen uit de Oorlog', waarin zeven veteranen hun persoonlijke verhaal over de strijd voor de vrijheid vertellen. Na afloop van het officiële gedeelte gingen alle veteranen op de foto, waarna tijdens en na een uitstekend verzorgd lunchbuffet nog informeel werd nagepraat. Om 14.00 uur kwam er een einde aan deze zeer passende start van 75 jaar vrijheid.

Veteraan in Oranjestad

De naam Oranjestad, Suriname, stamt uit de Tweede Wereldoorlog. Zo'n 25.000 Nederlanders zetten de Duitsers hier gevangen tijdens hun proces voor het Duitse gerechtshof. De ruim 200 terdoodveroordeelden gingen door het poortje in de muur en kwamen om op de Waalsdorpervlakte. Door: Frans Meijer

De cellen zouden worden gesloopt. Een ander minister voorkwam dit en de Stichting Oranjestad ging aan de slag. De cellenbarakken waren nooit toegankelijk voor publiek. Wel was er jaarlijks een herdenking in en rond Dodencel 601, samen met velen die er gevangen hadden gezeten. Sedert 7 september 2019 is het monument met herinneringscentrum

opengesteld. De helft van het cellenblok kon niet meer worden gered. Het is nu even een open vlakte binnen de muren van de penitentiaire inrichting.

Dodencel 601

De opening op 6 september 's middags was in de huiskamer te bewonderen op NPO1. Veel autoriteiten vertelden over

het verleden en over het hoe en waarom van het Oranjestad. De SMC-redacteur was voor het Open Huis 's avonds uitgenodigd en kreeg een rondleiding door de gangen en de cellen. De hele geschiedenis passeerde onder zijn ogen. Je kunt er ook documentaires beluisteren en zien van een zestal oud-gevangenen, onder wie KMar/SMC-veteraan Gerrit Koele (in april 2019 op 96-jarige leeftijd overleden). Maar er is veel meer, heel indrukwekkend allemaal. Marechaussees die daar in de jaren 70 bijstand hebben geleverd in de wachttorens (voorkomen dat gevangene gezette Molukkers van buitenaf zouden worden bevrijd) zullen zich deze barakken zeker herinneren. Het gebouw stond vlakbij het wachverblijf achter de grote oude poort aan de Van Alkemadeaan.

Het Nationaal Monument Oranjestad aan de Van Alkemadeaan in Den Haag (ingang om de hoek in de Stevinstraat) bestaat uit een Herinneringscentrum met een vaste tentoonstelling. Openingstijden zijn van dinsdag tot en met zondag van 11.00 tot 17.00 uur. De toegangsprijs voor volwassenen bedraagt € 9,50 (uitsluitend betalen met PIN). Houders van een veteranenpas hebben op vertoon van de pas gratis toegang. De museumkaart is niet geldig. Kijk voor nadere informatie op www.oranjestad.org.

Zij zagen nimmer op hun horloge

Hoewel ik na jaren praktijk eerst kon zeggen, dat ik het wezen van de Maréchaussée begon te begrijpen, is toch in die eerste dagen en weken van mijn commando mijn eerbied geboren voor het personeel, in het bijzonder voor de onderofficieren en oudere maréchaussées. Wat die mensen verstouwdan grenst aan het ongeloofelijke en zonder dat er ooit een wanklank werd vernomen. Zij zagen nimmer op hun horloge, werkten zolang er werk aan de winkel was en dat was er altijd.

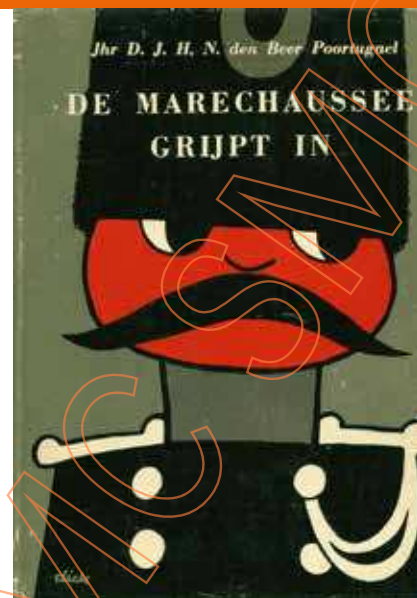
's Morgens op patrouille te paard, te voet of per rijwiel, instellen van bekeuringen, 's middags doen van onderzoeken, daar tussendoor op andere dagen dagvaarden, of het houden van schietoefeningen, transporteren van gevangenen, paarden verzorgen, surveillance op kermissen, dan geven van theorie aan de maréchaussées in de avonduren, en daarna tot diep in de nacht het schrijven van procesverbalen en van bekeuringen en van de onderzoeken. Vooral de laatste waren dikwijls verbazend livig. En dan nog zodanig, dat geen officier van Justitie er aanmerking op kon maken. Integendeel, de verbalen der Maréchaussée werden hogelijk geprezen en menig officier van Justitie heeft mij verzekerd dat hij zijn requisitoir zonder vragen om nadere inlichtingen kon opmaken op de procesverbalen der onderofficieren.

Waren zij dan übermensen of supermen, als men een Engels woord prefereert? Nee, dat waren zij niet. Zij waren lieden uit eenvoudige milieu's, waar goede ouderwetse opvattingen heersten en door veelvuldige selectie waardig bevonden onderofficier bij het Wapen te worden. Want er was wat voor nodig om wachtmeester der Maréchaussée te worden en het is misschien wel eens aardig om te vertellen hoe men dit werd.

Allereerst moest men maréchaussée worden en dat was in die tijd niet zo eenvoudig. Om sollicitanten waren we nooit verlegen, want hoewel de salariering gering was, bleken toch velen aangetrokken door de interessante dienst en de grote roep, die van het Korps uitging. Men moest in militaire dienst geweest zijn om bij de maréchaussée te komen, maar dat was niet genoeg, want men diende een blanco strafregister te kunnen overleggen, plus een goed getuigschrift van de militaire chef. Was dat in orde, dan werd er naar de antecedenten van het jonge mens geïnformeerd in zijn woonplaats. Hoe hij daar bekend stond en uit welk milieu hij stamde. Het laat zich begrijpen, dat sollicitaties van jongelui uit het Heike, de beruchte buurten van Oss en de Krim in Enschede al dadelijk terzijde werden gelegd. Misschien heeft het Wapen daardoor wel eens een waardig en goed politieman gemist, maar daar was niets aan te veranderen. Waren ook de informaties goed, dan werd de jongeman opgeroepen door de brigadecommandant in de standplaats van de districtscommandant. Op de brigade werd hem dan een eenvoudig examentje afgenomen om te zien hoe het met zijn elementaire schoolkennis stond. Daarna werd hij bij de districtscommandant geroepen, die in een gesprek van een kwartier tot een half uur de sollicitant testte op zijn algemene ontwikkeling, hem naar zijn liefhebberijen vroeg, soms een eenvoudig testproefje liet doen, alles om zich een indruk over hem te vormen.

Was alles gunstig geweest dan werd hij te gelegener tijd naar Apeldoorn ontboden, waar hij, na een verbandacte getekend te hebben, bij het Wapen werd

ingelijfd en daar een opleiding van een half jaar ontving. Dan ging de jonge maréchaussée naar de brigade, waar hij de praktijk leerde en onder speciaal toezicht van de brigadecommandant stond. Voor zijn eerste jaar om was, werd er een rapport over hem uitgebracht. Was dit gunstig dan kon hij voor zes jaar tekenen en kon hij zich in vaste dienst bij het Wapen rekenen.

Dan was het hard dienst doen en dagelijks studeren. Excelleerde een maréchaussée gedurende drie jaar, zowel theoretisch als praktisch, dan werd hij toegelaten tot het examen van de voor cursus, dat veelal vergelijkend was. Maar bovenal was van gewicht het oordeel van de brigadecommandant. De aspirant onderofficier moest in de eerste plaats uitblinken in karaktereigenschappen. Deed hij dat niet dan had hij geen schijn van kans.

Zo'n voor cursus werd door de bekwaamste onderofficieren gegeven en de cursisten moesten een half jaar buiten hun dienst om studeren, dat ze groen en geel zagen. Dan weer een examen, dat steeds vergelijkend was. De eerste nummers gingen dan naar Apeldoorn, waar op het Depot de eigenlijke onderofficierscursussen gegeven werden, waarna weer een examen, dat echter niet vergelijkend was. Slaagde men voor dat examen, dan was de toekomst bij het Wapen gemaakt. Men werd dan aspirant onderofficier of zoals het populair werd uitgedrukt, maréchaussée met de knoop en men

werd dan mettertijd wachtmeester, wanneer er plaats kwam.

Uit het vorenstaande moge blijken welk een geweldige selectie werd toegepast en daardoor konden deze onder-officiëren die trap van volmaaktheid bereiken, waarvan ik in de aanvang heb gerept. Dikwijls woonde ik hun lessen aan het jonger personeel bij, deels om mijn belangstelling te tonen, deels onder het mom van toezicht, maar in werkelijkheid om ervan te leren. Vooral de ouderen kruiden de droge leerstof van het Wetboek van Strafrecht met voorvallen uit hun praktijk en maakten hierdoor deze lessen tot interessante verhandelingen, waarnaar met aandacht werd geluisterd.

Ja, vooral die oudere onderofficiëren hadden heel wat in hun mars en dikwijls hebben ze mij aanwijzingen en adviezen gegeven, waarvoor ik hen nog dankbaar ben.

Ik kende mijn bevoegdheden nog maar ten halve

Zo ontbood ik eens de commandant van de hoofdbrigade op mijn bureel en besprak met hem de vele ongeregeldheden, die in een naburige bewakingskring voorkwamen door de aanwezigheid van vele polderjongens. In die bewakingskring werd namelijk een kanaal gegraven.

Waren de maréchaussées in het ene dorp, dan was er keet in het andere en de enkele veldwachter was niet bij machte het geweld van die potige en ruwe klanten te keren. Ik sprak er toen over, dat ik het wel gewenst achtte om die brigade tijdelijk te versterken en zei hem dat ik de goedkeuring van dat plan aan de divisiecommandant wilde onderwerpen. "Maar dat hoeft u niet te vragen, luitenant", zei de opperwachtmeester, "dat kunt u toch zelf doen als u dat nodig vindt."

Inderdaad, het stond in de voorschriften, ik had het wel eens gelezen, maar ik was nog zo geworteld in het besef van mijn ondergeschiktheid in mijn functie van pelotonscommandant bij de huzaren, dat ik maar niet zo, een, twee, drie kon overschakelen naar mijn grotere machtspositie.

Moreel overwicht

Met die polderjongens was soms heel wat te stellen. Ik weet niet of het ambt van polderjongens nog bestaat. Vermoedelijk niet, daar grote uitgravingen tegenwoordig mechanisch gebeuren met zogenaamde zandgrijpers.

Het waren stevige jonge knapen (de polderjongens wel te begrijpen), die een aardig stukje zand en leem konden verzetten. Ze verdienden een behoorlijk loon, naar ik meen tussen de 8 en 10 gulden per dag, wat in die tijd heel veel was en besteedden daar een groot deel van aan hun eten. Wat die kerels konden verwerken is bijna niet te geloven. Hoeveelheden vlees per dag, die wij nu met een groot gezin per week eten en van alles het beste om van aardappelen en vette sju maar niet te spreken. Ze leefden in houten keten en hadden een kookvrouw, die hun eten klaarmaakte. Per man werd per dag voor 3 gulden gegeten, wat destijds een formidabel bedrag was. De rest van het geld werd in drank omgezet en het is te begrijpen, dat de heren 's avonds meestal een flinke brom in hadden en lastig werden. Wanneer het sluitingstijd was, wensten

de polderjongens de café's niet te verlaten en meestal gingen ze niet eerder voor ze door de maréchaussées met de gummistok en soms wel met de kiewang eruit geslagen werden. Zelfs wanneer de brigadecommandant in eigen persoon verscheen waren ze tot heengaan niet te bewegen en dat zei wat, want de opperwachtmeester was een kerel om bang van te worden, alleen als je hem maar zag. Een grote, zware man met fonkelende ogen, woeste wenkbrauwen en een snor, zoals we die alleen nog kennen van de grognards [letterlijk: mopperaars, red.] van Napoleon. Zelfs die angstwekkende verschijning kon de dronken polderwerkers niet nopen hun drinkgelagen goedschiks te staken en zelfs de herinnering aan de gevoelige tikken, die de opperwachtmeester uitdeelde (want die sloeg hard), maakte hen niet volgzamer.

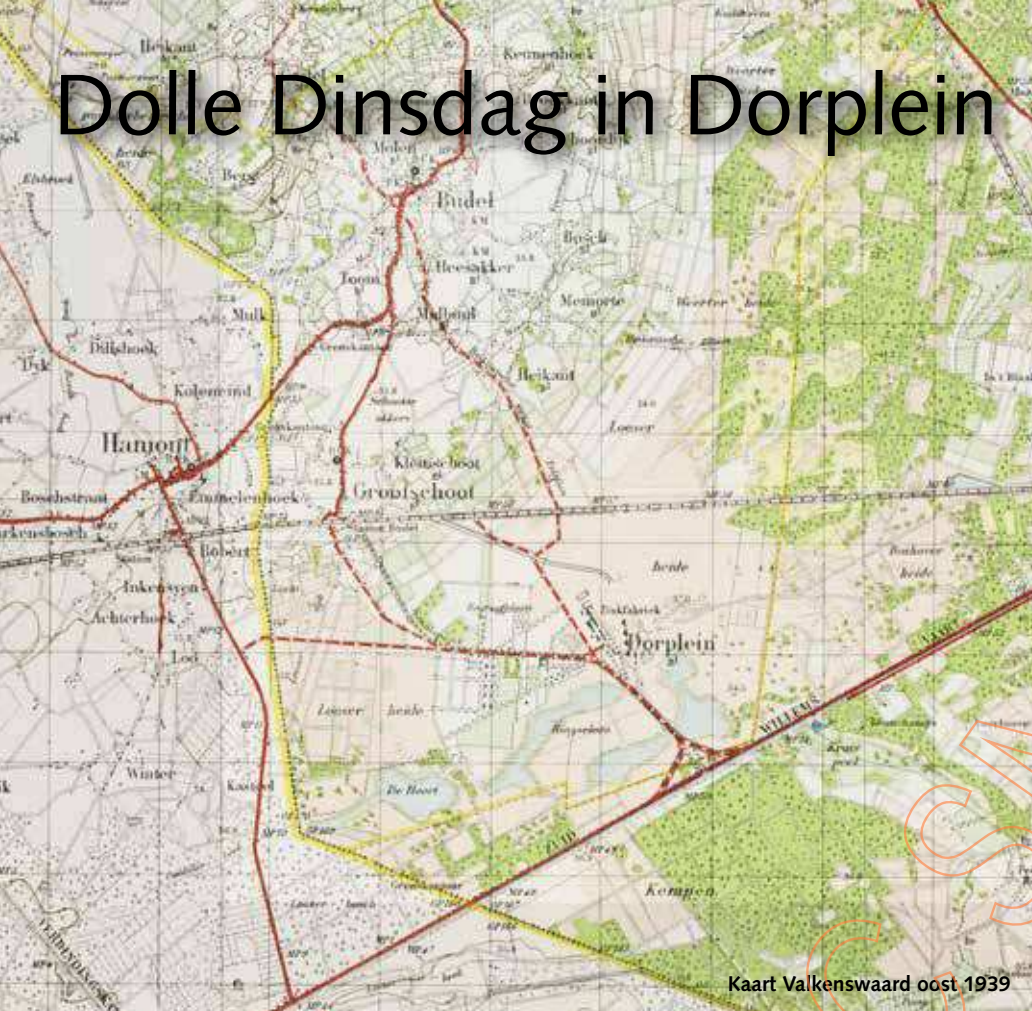
Maar het gekke was, dat de tengere wachtmeester nooit geweld hoefde te gebruiken. Wanneer hij maar aan de voordeur van het café verscheen, renden de polderjongens door de achter-

deur eruit. Ik kan dat niet anders verklaren, dan dat deze wachtmeester een geweldig moreel overwicht had op die ruwe kerels. Die wachtmeester was ook in alle opzichten een buitengewoon politiemann wat ook zal blijken uit een voorval, dat later zal worden verteld.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in'
door jhr. D.J.H.M den Beer Poortugael

Dolle Dinsdag in Dorplein

Kaart Valkenswaard oost 1939

Johannes Zandvliet (roepnaam Jo, later Jan) wordt op 22 december 1918 in Rotterdam geboren. Hij is de eerstgeborene in een gereformeerd gezin dat uiteindelijk uit twaalf kinderen zal bestaan. Vader is schipper en het jonge gezin woont aan boord van de 'Afhankelijkheid' te Rotterdam. In 1919 gaan ze aan de wal wonen en verdient vader de kost als vertegenwoordiger. Jo en zijn broers en zussen groeien op in Rotterdam. Leren is niet Jo's grootste hobby en na een half jaar mulo, een jaar tuinbouwschool en een half jaar ambachtschool gaat hij aan het werk. Maar ook bij bazen kan hij het maar slecht uithouden. Wanneer hij als dienstplichtige in januari 1938 wordt opgeroepen, werkt hij als bloemist. Paardrijden is Jo's liefhebberij en een plaatsing bij het paardenvolk, als stukrijder bij 6 Regiment Veldartillerie in de Doelenkazerne in Leiden, is helemaal naar zijn zin. In 1938 wordt de dienstplichttijd verdubbeld en na twaalf maanden gaat Zandvliet met groot verlof.

Bij de algemene mobilisatie van het Nederlandse leger op 29 augustus 1939 wordt Zandvliet ingedeeld als stukrijder bij 46 Batterij 6-Veld behorend tot 46 Regiment Infanterie (46 RI). Dergelijke batterijen (vier stukken '6-Veld' met paardentractie) worden bij de infanterie gebruikt voor pantserafweer. De Betuwestelling (een verlenging van de Grebbelinie tussen Nederrijn en Waal ter hoogte van Kesteren) wordt door twee infanterieregimenten bemand, waarvan 46 RI in het noordelijk deel van de stelling. Aan de andere kant van de Rijn ligt de Grebbeberg als deel van de Grebbelinie. De batterij 6-Veld maakt deel uit van de voorposten bij Maneswaard en Opheusden. Op 12 mei 1940 worden in korte felle gevechten enkele voertuigen van een Duitse verkenningseenheid uitgeschakeld, maar wordt door vijandelijk vuur ook een stuk 6-Veld vernield. Op 13 mei geven de mortieren en zware mitrailleurs van 46 RI vuursteun aan de troepen op de Grebbeberg. Die avond krijgen de eenheden in de Betuwestelling opdracht terug te trekken naar Vianen waar ze op 14 mei horen van de Nederlandse capitulatie. Loek Zandvliet schrijft later over zijn broer in die meidagen: "Het koperen leeuwje werd van z'n helm geschoten." Soldaat Zandvliet gaat per 19 juni met groot verlof naar huis.

Deel 45 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Op 4 september 1944 wordt Antwerpen bevrijd. Radio Oranje bericht bij vergissing dat de geallieerde legers de Nederlandse grens hebben overschreden. De volgende dag slaan in Nederland NSB'ers en Duitsers massaal op de vlucht naar Duitsland. Ook in het Brabantse Dorplein passeren NSB'ers. Op die dag laat de 'Hollandse Nationale Brigade' daar een Duitse militaire trein ontsporen ... met desastreuze gevolgen.

Jan Zandvliet (21), na de Nederlandse capitulatie afgezwaaaid als dienstplichtig soldaat, solliciteert bij de Marechaussee en verbindt zich begin september 1940 als marechaussee te voet bij de 2e Divisie Marechaussee. Hij komt op in Maastricht, krijgt een korte opleiding van een maand en wordt dan ingedeeld bij de Brigade Roermond. Hierna volgen plaatsingen in Swalmen, Maastricht en Eijsden.

Eind februari 1943 komt hij terecht in Budel-Dorplein in Brabant. Dorplein is een fabrieksdorp bij de daar in 1892 door de 'Kempische Zinkmaatschappij' gebouwde zinkfabriek. Deze ligt aan de spoorlijn Hamont (B) – Weert, deel van de 'IJzeren Rijn', de goederenspoorlijn

tussen Antwerpen en het Ruhrgebied. Zandvliet's plaatsing heeft te maken met de politiereorganisatie van 1 maart 1943. Hij krijgt per die datum ontslag als marechaussee en wordt aangesteld als wachtmeester der Staatpolitie, ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', groep Budel met als standplaats Dorplein. De marechaussee-post bestaat verder uit opperwachtmeester Albert Grefelman (postcommandant) en de wachtmeesters Herman te Pas en Jan den Ouden. De marechaussees zijn gelegerd in een kloosterachtig gebouw voor huisvesting van fabrieksarbeiders, 'De Cantine'.

Door de afgelegen ligging van Dorplein, juist op de grens, met zijn van

oudsher bestaande connecties in het Belgische grensgebied, kan hier een goede relatie met de Belgische illegaliteit tot stand komen. Samenwerking tussen politiemannen en douaneambtenaren maakt het passeren van de grens mogelijk, terwijl onderduikers die in het eenzame Dorplein een schuilplaats hebben, waar nodig helpen.

De vier man van marechausseepost Dorplein, samen met onder andere douanier Kappers en de ondergedoken douanier Schallenberg, verrichten vanaf 1943 passeursdiensten voor ontsnapingsorganisaties, zoals 'Fiat Libertas'. Ze helpen tientallen geallieerde 'piloten', koeriers, joden en ontsnapte Franse krijgsgevangenen over de grens naar Hamont (B) en dragen ze over aan Belgische helpers. De marechaussees zijn daarnaast druk met het verzorgen van onderduikers. In juli 1944 stagneert het passeurswerk wanneer de Duitsers in de streek bij Hamont-Neerpelt-Overpelt organisaties oprollen. Schallenberg is al vanaf 1941 aangesloten bij (een voorloper van) het Belgische 'Geheim Leger' (L' Armée Secrète), de vier marechaussees vanaf maart 1943. Overigens was Jan Zandvliet in Eijsden ook al bezig met illegaal werk.

De groep in Dorplein verlegt het werk naar sabotage samen met de Belgische collega's van het Geheim Leger. Aan Nederlandse zijde heeft zich inmiddels een tak van deze Belgische organisatie gevormd: de Hollandse Nationale Brigade (HNB), waarbij ook de groep in Dorplein zich aansluit. Enkele van deze sabotageacties blijken uit officiële meldingen. Het dagoverzicht van de NS van 22 augustus meldt: "Om circa 1.30 uur ontspoord tussen Weert en Budel trein 94548 (de Roermondse loc 6227 met een bagagewagen). Beide sporen worden versperd. Om 17.15 uur zijn beide sporen weer met normale snelheid berijdbaar." In een Duits lagebericht: "Am 26.8.1944 wurde Hubwerk (Maschinenanlage) der Schleuse 16 (Kanal Willemvaart) 3 km südwestlich Weert durch Sprennung beschädigt. Schiffahrt wurde unterbrochen." De opdracht tot sabotage van de sluis komt van de 'sectoroverste' van het Geheim Leger. Jan Zandvliet, samen

met verloofde Marie als verliefd stelletje bij de sluis, maakt daar tekeningen als verkenning voor de komende actie.

Op 3 september roept Radio Oranje op over te gaan tot sabotage. Op de 5e tegen het middaguur gaan Jan Zandvliet, stuurmansleerling Jacobs en student Van den Bos naar het spoor bij kilometerpaal 57.5; ook fabrieksarbeider Van der Putten komt erbij. Na het onklaar maken van het spoor gaan ze weer terug naar De Cantine. Wanneer de vier mannen nog bij het spoor zijn, nadert in Dorplein vanuit de richting Weert een groep NSB'ers, die de avond daarvoor uit Budel zijn gevlucht, maar weer op de terugweg zijn. Bij De Cantine begint een van de NSB'ers te schieten. Leden van de verzetsgroep en andere inwoners zetten de achtervolging in en krijgen de NSB'ers te pakken, die vervolgens in de kelders van De Cantine worden opgesloten. Twee zijn echter ontkomen.

Terwijl dit zich in Dorplein afspeelt, nadert vanuit Hamont een Duitse militaire trein. Het dagoverzicht van de NS van 5 september: "Om circa 12.30 uur is een rail uit het opgaande spoor van het baanvak Weert - Budel nabij kilometer 57.500 verwijderd. Van een Wehrmacht trein ontsporen en kantelen Belgische loc 8368 en een wagen. Een bagagewagen staat dwars over de baan. De machinist wordt gedood, evenals twee militairen. Twee militairen worden ernstig en vijf licht gewond." Bij De Cantine krijgt Jan Zandvliet te horen dat er Duitsers aankomen. Hij brengt met assistentie van Kappers, Van der Putten, Stevens en de broers Looijmans de NSB'er naar het vengebied Ringselven bij Dorplein en daar verbergen ze zich met hun gevangenen in het riet. De broers Looijmans vinden een andere plek in het gebied.

Een ontsnapte NSB'er, inwoner van Dorplein, spreekt bij de ontspoorde trein de woedende SS-troepen over een sabotageploeg en over hetgeen in Dorplein is gebeurd. Onder leiding van een Nederlandse SS-onderofficier wordt het gebied uitgekamd ("in tirailleurlinie 2 á 300 S.S. mannen") en het dorp omsingeld. Wanneer de SS-soldaten bij

de vennen zijn, schreeuwt een van de gevangenen, waarna de SS'ers beginnen te schieten. Jan Zandvliet en de andere drie geven zich over, maar worden ter plekke met bajonetsteken, kolfslagen en schoten vermoord. Wanneer de volgende dag de trein met de SS-troepen is vertrokken, worden bij het spoor de verminkte lijken van de broers Looijmans gevonden.

De slachtoffers worden eerst plaatselijk begraven achter de kerk, in 1947 in een eregraf. Naar de zes zijn straten vernoemd: de Jan Zandvlietstraat ligt in Budel-Schoot. De Belgische overheid heeft in 1954 Jan Zandvliet postuum vier onderscheidingen toegekend.

De naam Dolle Dinsdag wordt voor het eerst gebruikt in 'De Gil', een als verzetsblad vermomd propaganda-krantje van de bezetter. Het laatste nummer, dat op 15 september 1944 verscheen, kopte over de gebeurtenissen van 5 september: GENERALE REPETITIE – DURE LES VAN DOLLEN DINSDAG.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

De veelzijdige carrière van een bevlogen b.d.'er

Oud-beroeps en oud-reservist eerste luitenant b.d. Eugenio van Berkom is al meer dan 25 jaar een enthousiast sportvlieger. Zo vliegt hij op een dag in de buurt van het OTCKMar en maakt daar mooie luchtfoto's. Enthousiast als hij is, belanden de foto's met wat tekst bij de redactie van Marechaussee Contact. Een mooie aanleiding voor een verhaal over zijn veelzijdige carrière binnen en buiten de Koninklijke Marechaussee.

| Door: Freerk van Rossem

Voorbestemd voor het militaire leven was Eugenio zeker niet. Zijn vader was drogist dus het volgen van de middelbare handelsschool ('beroepsgericht onderwijs tot vorming van kooplieden') was de basis om in de voetsporen van zijn vader te treden. Maar na een mis-

lukte poging om de HBS te volgen, besloot Eugenio het over een andere boeg te gooien; militair of politieagent leek hem wel wat. Aan de Koninklijke Marechaussee had hij echter nog niet gedacht. Toen er een oproep kwam voor de dienstplicht en hij ontdekte dat

ook de KMar een mogelijkheid was, besloot hij meteen beroeps te worden (lichting 71-4, B-eskadron).

Aan het werk

Na de opleiding werd hij als marechaussee der 2e klasse geplaatst bij respectievelijk Brigade Soestdijk en Brigade Heerlen. Al in 1975 kreeg hij de mogelijkheid de wachtmeesterkursus te volgen. "Een mindere periode", aldus Eugenio, "door (te)veel training bij het KCT lag het accent veel te veel op oefeningen in het bos in plaats van op de benodigde blauwe opleiding."

Na wederom een plaatsing in Heerlen had Eugenio het geluk om in korte tijd al zijn rijbewijzen te behalen. Ook een opleiding bij de radioschool en een opleiding als vuurwapeninstructeur kon hij op zijn conto bijschrijven. Na zijn overplaatsing naar Budel bleek dat hij goed kon schieten. Hij werd lid van een burgerschietvereniging en werd opgenomen in het krijgsmacht schietteam waarmee hij meerdere malen deelnam aan de Nederlandse Militaire Wapen-

Eugenio (midden) als Security Officer bij de KLM

kampioenschappen. Maar ook internationaal was hij vaak van de partij met deelnames in onder andere Zwitserland, Finland, Duitsland, Noorwegen, Caïro en zelfs in Peking. Ondertussen werd er natuurlijk ook gewoon gewerkt, bijvoorbeeld als Security Officer bij de KLM waar hij in KLM-uniform meevloog op vluchten met een verhoogde kapingsdreiging.

Andere baan

In 1986 kreeg Eugenio de kans een drukkerij over te nemen. Hij nam ontslag als wachtmeester der eerste klasse en werd – zonder dat hij het echt in de gaten had – bij het reservepersoneel ingedeeld. Daar had hij door zijn vele werkzaamheden in de drukkerij eigenlijk geen tijd voor; in 1992 werd hij buiten dienst gesteld. Einde verhaal? Nee, zeker niet! Want uiteindelijk begint zijn vele werk als reservist en voor de reservisten pas vanaf dat moment!

Voorzitter AVRМ

Na zijn ontslag werd Eugenio lid van de AVRМ (Algemene Vereniging van Reservemilitairen). Dat beviel zodanig goed dat hij na een periode als penningmeester en vicevoorzitter actief te zijn geweest, in 1998 voorzitter werd. Hij was nog steeds buiten dienst, maar zijn inspanningen werden door het toenmalige bureau Reservepersoneel KMar onderkend; om die reden werd hij door toedoen van adjudant Piet van Erk (helaas zeer recent op 23 september 2019 overleden) bevorderd tot opperwachtmeester-titulair. Niet lang daarna werd hij weer aangesteld bij het reservepersoneel en bevorderd tot reserve adjudant.

Detachering

Hoewel het niet direct de bedoeling was, deed zich in 2002 de mogelijkheid voor zijn drukkerij goed te verkopen. Kort daarop solliciteerde Eugenio – als vijftiger! – weer bij de KMar en werd als adjudant aangesteld. Gedetacheerd bij de districtsstaf in Den Bosch pakte hij met veel energie, samen met luitenant-kolonel b.d. Daan Oskam, het project Cultuur en Leiderschap voor de KMar op met als doel te zorgen dat de 25 nieuw te benoemen brigadecommandanten en hun staven getraind

worden op cultuur- en leiderschapsaspecten.

Ook het schieten was nog steeds een van de passies van Eugenio. Samen met het bureau Reservisten werd het plan gesmeed de schietvaardigheid van de actieve reservisten op peil te gaan houden. Hiervoor werd – met enkele andere reservisten – het 'Schietteam Reservisten KMar' opgericht. Het team had de beschikking over eigen wapens en zorgde voor bijscholing van de reservisten. Daarnaast werden internationale schietwedstrijden in het buitenland bezocht, en om de twee jaar de wedstrijden op schietkamp Harskamp. Mooie bijeenkomsten waren dat waaraan veel teams uit onder andere België, Engeland en Scandinavië deelnamen.

Actief baasje

Eugenio ging op 58-jarige leeftijd met leeftijdsontslag, maar omdat het project Cultuur en Leiderschap nog niet was afgerond, bleef hij nog twee jaar langer als reserve eerste luitenant. Hierna was zijn actieve periode als reservist bij de KMar voorbij, maar zijn actieve leven bij Defensie niet! Tot op de dag van vandaag is hij bijvoorbeeld actief betrokken bij de jaarlijkse organisatie van de Tweedaagse Militaire Prestatie Tocht voor beroeps- en reservemilitairen. Maar ook zijn rol bij de AVRМ is nog niet klaar; na tien jaar voorzitterschap (vanaf 1998) werd hij recent weer gevraagd deze rol – vanwege het overlijden van de huidige voorzitter – als ad interim te vervullen. En ook bij het schieten is Eugenio nog steeds actief, getuige zijn jaarlijkse inzet voor de NISC (Netherlands International Shooting Competition). Een actief

baasje dus dat graag zaken probeert te regelen en gedaan probeert te krijgen. Daar zijn we natuurlijk allemaal erg blij mee!

Dragen uniform na uitdiensttreding

In de 'Regeling statusvoorrechten gewezen militairen' (laatst gewijzigd 8 april 2016) worden de voorrechten beschreven van uit dienst getreden militairen. Kort samengevat biedt de regeling de mogelijkheid gewezen militairen de status van militair te behouden, waardoor bij functionele gelegenheden de mogelijkheid bestaat het uniform van het deel der krijgsmacht waartoe hij/zij laatstelijk voor ontslag uit militaire dienst behoorde, te blijven dragen.

Uiteraard gelden hiervoor regels:

- 1 De militair dient minimaal vijftien jaar tot het beroeps- of reservepersoneel te hebben behoord. (Dienstplicht mag als werkelijke dienst worden meegenomen in deze berekening.)
- 2 Het ontslag mag niet het gevolg zijn van uit Nederlands nationaal oogpunt onwaardig gedrag. Er moet dus sprake zijn van eervol ontslag.
- 3 De te dragen rangonderscheidingstekens behoren overeen te komen met de rang of tijdelijke rang laatstelijk voor het ontslag uit die dienst bekleed dan wel met de titulaire rang welke na het ontslag is verleend.
- 4 De gewezen militair dient indien er van het recht gebruik wordt gemaakt alle voorschriften betreffende het dragen van het uniform alsmede het brengen en beantwoorden van de militaire groet na te leven.
- 5 Voor het dragen van het uniform in het buitenland is expliciete toestemming nodig.
- 6 Voor postactieven met veteranenstatus is er een vastgesteld veteranentenuue. Bij veteranenactiviteiten verdient het dragen van dit tenue de voorkeur.

Minden of Holzminden? Twee Belgische militairen op oefening zijn de weg kwijt

Elke vrijdag na diensttijd is het erg gezellig in de kelderbar van de Brigade Stolzenau (D) aan de Wilhelm-Busch-Straße. Een goede gewoonte, waarbij al het personeel van de brigade aanwezig is. We schrijven nazomer 1978 als bij de piketdienst een telefoontje binnenkomt van de *polizei* uit Minden.

| Door: Martin Aalbers

Wachtmeester der eerste klasse Eelco Bouwman en marechaussee der eerste klasse Piet Wijkhuijs hebben piketdienst. Piet neemt de telefoon op: in een buitenwijk van Minden is een M113-pantservoertuig met twee Belgische militairen aangetroffen. Het trackwiel linksvoor is van de as geschoven en verder rijden is onmogelijk. De beide Belgen spreken geen woord Duits. De *polizei* verzoekt de *Niederländische militärpolizei* om assistentie en vraagt of er iemand *flämisch Belgisch* spreekt. Piet, geboren in Biggekerke op Walcheren, is een rasechte Zeeuw. In onvervalst Vlaams dialect vertelt een van de Belgische militairen dat de M113 "in panne is gevallen", ze niet weten wat verder te doen en geen idee hebben waar ze zich bevinden.

Van de straat af

Na overleg met de brigadecommandant, adjudant Niehof, en de *polizei* wordt besloten dat Piet en Eelco ter plaatse zullen gaan. De adjudant geeft beiden voor vertrek de raad mee de beide Belgische militairen in geen geval mee naar de brigade te nemen, "want dan zitten we het hele weekend met ze opgescheept." Piet en Eelco rijden met de combi naar het 60 kilometer ver-

1977, foto ter gelegenheid van de ingebruikname van het nieuwe brigadegebouw met als bijschrift in een krantenartikel: "Einsatzbesprechung vor der neuen Dienststelle in der Stolzenauer Wilhelm-Busch-Straße zwischen Adjutant Simon Pieter Niehof (Zweiter von links), dessen Stellvertreter Wachtmeister 1. Klasse Eelco Bouwman (rechts) sowie Wachtmeister Joost Molenkamp (Dritter von links) und Marechaussee Piet Wijkhuijs (links)"

derop gelegen Minden. De *polizei* wacht op de B482 de beide marechaussees bij het begin van Minden op en begeleidt ze naar de twee ongelukkige Belgen met hun defecte M113. De Belgen hebben tankoveralls aan, zijn elk in het bezit van een oude stengun en hebben zegge en schrijve twee Duitse marken op zak. Ze zijn op oefening,

weten niet wie hun contactpersoon is en hebben geen route-informatie. Kortom, een hopeloze situatie.

In Minden zijn enkele Britse militaire eenheden gelegerd. De *4th Armoured Division Transport Regiment* wordt gevraagd of zij met een takelauto of bergingsvoertuig de M113 kunnen

wegslepen naar hun *barracks*. De Britten zeggen assistentie toe en na een half uur komt een Britse 'takeldoos' ter plaatse. Dan blijkt dat standaardisatie binnen de NAVO nog niet overal is doorgevoerd. De sleephaken van de Britten passen niet door de sleepogen van de M113. Zij kunnen op dat moment dus niets betekenen voor de twee stakkers. Om de blokkade van de straat op te heffen, wordt een noodreparatie uitgevoerd waarna stapvoets en onder begeleiding van de *polizei* en de *marechaussee* naar de *St. George's Barracks* wordt gereden, een rit van 45 minuten. De M113 mag daar blijven staan, maar de Belgen krijgen geen onderdak aangeboden. "Zo werden de twee tóch ons probleem!", aldus Piet. Na een onvervalste 'cup of tea' wordt de terugtocht naar Stolzenau aanvaard met op de achterbank twee heel ongelukkige Belgen.

Hollandse gastvrijheid

In de buurt van Stolzenau zoeken ze per mobilfoon contact met de brigade en vragen om twee kamers klaar te maken voor onze Belgische NAVO-bondgenoten. De brigadecommandant staat hen op te wachten, verwelkomt de beide Belgen en deelt aan Eelco en Piet mee, dat zij het probleem maar op moeten lossen, waarna hij lachend naar huis loopt. In de bar kunnen de Belgen bijkomen onder het genot van een Hollandse pint. Voordat de twee naar hun kamer gaan, krijgen ze van Piet te horen dat de volgende dag verder onderzoek wordt gedaan en proces verbaal zal worden opgemaakt.

Op het *polizeipräsidium* gaat Piet aan de slag, maar contact krijgen met de juiste Belgische militaire instantie verloopt erg moeizaam. Na veel heen en weer bellen krijgt hij te horen, dat de twee Belgen 'hier ergens' naar hun bivak hadden moeten gaan. De *polizei* en de beide *marechaussees* worden niet echt blij van dit verhaal. De Belgen zijn gelegerd op de Leopoldskazerne in Leopoldsborg, circa 40 kilometer onder Eindhoven. Piet krijgt een kapitein aan de lijn die gelukkig enkele woorden Vlaams spreekt. Na het noemen van de namen van beide militairen zegt hij toe het onderdeel in kennis te stellen. Dat

Piet Wijkhuis in een winters landschap bij Stolzenau (D)

onderdeel is inderdaad op oefening in Duitsland en wel in de omgeving van Holzminden! Het raadsel dat ze verdwaald zijn, is daarmee opgelost. Minden en Holzminden liggen ongeveer 100 kilometer uit elkaar, ze waren dus écht de weg kwijt. Ondertussen genieten beide Belgen dat weekend van het fraaie nazomerweer en van de Nederlandse gastvrijheid. Zondagmiddag belt een adjudant-chef (sergeant-majoor) van het Belgische onderdeel op. De man belooft dat hij op maandagochtend de beide 'domkoppen', zoals hij de mannen noemt, komt ophalen.

EHBO

Die zondag is het brigadepersoneel door de mess van 5 GGW (Groep Geleide Wapens) van de Koninklijke Luchtmacht uitgenodigd voor het diner op hun basis in Stolzenau. Ook de Belgen zijn welkom, worden vriendelijk

ontvangen en kunnen aanschuiven voor de maaltijd. Bij de Belgen wordt een verbandtrommel neergezet. Op hun vraag waar dit voor is, antwoordt de bedienende korporaal: "Dat is voor het geval jullie je in de vingers snijden, want je moet hier met mes en vork eten." De hele mess ligt in een deuk, maar de Belgen storen zich er niet aan en doen zich te goed aan de prima verzorgde maaltijd. De volgende dag rijdt een Landrover van de Belgische landmacht met daarin de adjudant-chef de parkeerplaats van de brigade op. Piet: "De beste man is niet blij met de situatie en geeft de beide militairen subiet het bevel ons hartelijk te bedanken en direct in te stappen. Uiteraard bedankt de adjudant-chef ook ons voor de uitzonderlijke service, maar laat meteen weten, dat we er niet vanuit mogen gaan, dat de Belgen ons in voorkomend geval ook zo zullen opvangen."

Piet Wijkhuis (72-4) krijgt na het OCKMar als eerste lichting het nieuwe uniform met de moderne snit en open revers van de jas uitgereikt. Na vier maanden 't Loo wordt hij geplaatst bij de Brigade Terneuzen. Eind 1974 gaat hij als *marechaussee* der eerste klasse naar de wachtbrigade in Soestdijk bij wachtmeester George Klomp en in 1975 weer terug naar Terneuzen. Dat jaar trouwt hij met Margriet en ze betrekken een woning in Terneuzen. Twee jaar later vraagt hij overplaatsing aan naar Stolzenau, waar het gezin met twee zonen wordt uitgebreid. Eind 1979 volgt plaatsing bij de Brigade Rotterdam aan de Westersingel. Piet heeft echter geen zicht op plaatsing bij de wachtmeesteropleiding en vraagt eervol ontslag. Op 1 maart 1980 treedt hij in dienst bij de Haven Controle Dienst, later Haven Beveiligingsdienst, later HBD Total Security en weer later Facilicom (Trigion). Vorig jaar is hij op 65-jarige leeftijd gestopt met werken en woont met Margriet in een leuke seniorenwoning in Vroomshoop.

De Baantjer van Gouda

2019, auteur Joost Visbeen

Joost Visbeen is een bekende thrillerauteur in Gouda en omgeving. Als oud-rechercheur schrijft hij over ervaringen uit zijn werkzame periode bij de politie zoals onderzoeken naar misdrijven waaraan hij zelf heeft gewerkt. Joost is ook tien jaar werkzaam geweest bij de Koninklijke Marechaussee. De redactie ontmoet hem in zijn woonplaats Gouda. | Door: Jan Gaasbeek

Joost, geboren in Nieuwe-Tonge, is de oudste van elf kinderen. Na de lagere school gaat hij in de landbouw werken. Joost: "Ik deed verschillend werk vooral het kweken van witlof, het met de hand rooien van aardappelen en vlas, en het telen van uien. Toen in 1953 de landbouw op het eiland Goeree-Overflakkee door de watersnoodramp onmogelijk was geworden, werd het telen van witlof voortgezet in de Noordoostpolder. In het seizoen 1953/1954 verbleef ik daarvoor met veel eilandbewoners in de barakken van Kamp Espel, nu een dorp. In 1955/1956 voer ik als matroos op een rijnaak die stukgoed vanuit de Rotterdamse haven naar steden in Duitsland vervoerde. Ook werkte ik enige maanden in die haven voor het laden en lossen van zeeschepen."

Dienstplicht

Op 4 oktober 1956 wordt Joost als dienstplichtige opgeroepen bij het Depot Luchtdoelartillerie in Ossendrecht. "Naast de militaire opleiding kreeg ik een opleiding als schutter op een M55 Vierling .50 mitrailleur. Er werd geoefend in Den Helder en meerdere keren trok de groep waarin ik was ingedeeld met het geschut daarheen, begeleid door personeel van de Koninklijke Marechaussee. Er werd geschoten op een grote luchtzak die door een sportvliegtuigje werd voortgetrokken. Het resultaat kon je goed zien omdat in een salvo kogels om de vier kogels een lichtspoorkogel zat. Een enkele keer werd de staart van het vliegtuigje geraakt, missers die gelukkig goed afliepen."

In Ossendrecht ziet Joost, dat de marechaussee af en toe onderzoek doet naar strafbare feiten. "Dat werk trok mij wel aan, dus besloot ik een bezoekje aan de brigade in Putte te brengen en sprak daar met de brigadecommandant. Ik ontving informatie en de brigadecommandant verzorgde mijn sollicitatie. Tijdens de tweedaagse keuring in Nijmegen ontmoette ik meer sollicitanten voor de marechaussee. Daarvan bleven er vijf over waartoe ik ook behoorde."

Joost wordt al snel een waardevol schutter op de vierling en wordt overgeplaatst naar Legerplaats De Beer in Rozenburg. "Daar werden de olieraffinaderijen in Pernis tegen de vijand, de Russen, bewaakt. Verschillende keren werd alarm gegeven; de vijand zou onderweg zijn om de olieraffinaderijen te bombarderen."

Kennelijk werd deze steeds door ons afgeschrikt want ze lieten zich nooit zien."

Koninklijke Marechaussee

In maart 1957 meldt soldaat Visbeen zich in de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Hij volgt de opleiding voor beroepsmarechaussee en wordt daarna geplaatst bij Brigade 't Loo. Een half jaar later volgt overplaatsing naar Brigade Laan van Meerdervoort in Den Haag. "Ik verrichtte wachtdiensten bij de paleizen Noordeinde, Huis ten Bosch, de ministeries van Oorlog en Buitenlandse Zaken, surveilleerde door Den Haag, deed dienst als provoost-geweldige bij de kriegsraad, en begeleidde geldtransporten."

In 1960 wordt Joost overgeplaatst naar Brigade Nijmegen. Twee jaar later wordt hem gevraagd of hij naar de wachtmeeistercursus wil. "Ik had het reuze naar mijn zin in Nijmegen en ging naar de cursus onder toezegging, dat ik in Nijmegen zou terugkeren of in ieder geval naar een brigade binnen de 3e Divisie. Ik kon mijn oren niet geloven en de teleurstelling was groot toen ik na afloop van de cursus werd geplaatst bij de A-compagnie van het Depot en niet terug mocht naar de 3e Divisie. Bij het Depot had ik het niet naar mijn zin. Gelukkig deed zich na een half jaar de mogelijkheid voor naar Brigade Woerden te worden overgeplaatst."

Politie Gouda

Marechaussees van Brigade Woerden, waaronder ook Joost, komen voor onderzoeken en tijdens patrouilles regelmatig in Gouda. "Zo kwam ik in contact met commissaris Molenaar. Op de achtergrond speelde mee dat ik in Nijmegen in eigen tijd het politiediploma A had behaald. Molenaar deed mij het voorstel bij de politie Gouda te komen werken. Maar ik wilde niet als agent beginnen, wel in een hogere rang. Hij kreeg dat voor elkaar en ik greep die kans met beide handen aan."

Op 1 april 1967 neemt Joost ontslag bij het Wapen en treedt als hoofdagent, hij krijgt enkele dienstjaren mee, in dienst van de gemeentepolitie Gouda. Eerst werkt hij twee jaar in de surveillance-dienst om de inwoners en het geboefte te leren kennen. Daarna maakt hij de

1962, Brigade Nijmegen, mar1 Joost Visbeen (1e rij, 3e van rechts)

1967, gemeentepolitie Gouda, bijeenkomst beëdiging van hoofdagent Joost Visbeen (linksvoor)

overstap naar de recherche. Ook maakt Joost jaren deel uit van het recherchebijstandsteam voor Zuidwest-Nederland onder leiding van de bekende Rotterdamse commissaris Jan Blaauw. Na het behalen van het politiediploma B volgen bevorderingen tot brigadier, adjudant en inspecteur. Ongeveer tien jaar was hij chef van de recherche met vijftien medewerkers.

Auteur

Joost gaat in 1998 met pensioen. "Na enkele jaren besloot ik politieromans te gaan schrijven. De reden was dat ik bij de marechaussee en de politie met name bij de recherche, een schat aan ervaring had opgedaan en dit ten dienste van de maatschappij wilde stellen. Ik begon te schrijven over misdrijven

die ikzelf had behandeld en ook over misdrijven die na intensief onderzoek niet waren opgelost. Dit in de hoop dat na het lezen van de boeken en naar aanleiding van de publicatie erover, een dader of getuige zou opstaan die alsnog helderheid in de zaak zou verschaffen. De moeilijkheid was alleen dat ik gewend was om processen-verbaal te schrijven en nu moest ik een mooi en voor de lezer begrijpelijk en zinvol verhaal maken. Ik besloot in mijn boeken ook een scheut fictie te verwerken."

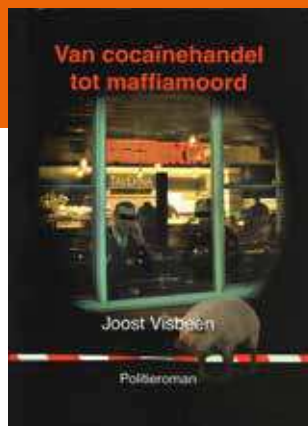
Joost schrijft negen boeken: 'Het lijk in de badkuip', 'Het mysterie van de verdwenen boerin', 'Moord op de Hasjkoning', 'Het lijk voor het stadhuis', 'De Goudse gijzeling', 'Moord in de tunnelflat', 'Moord aan de Hollandse

IJssel, 'Het noodlot van een foute speurder'. Zijn laatste boek krijgt de titel 'Van cocaïnehandel tot maffiamoord'.

Over zijn tweede boek 'Het mysterie van de verdwenen boerin' (uitgegeven in 2008) vertelt Joost: "Het is alweer dertig jaar geleden dat een 32-jarige boerin, moeder van vijf kleine kinderen, na volgens haar man een echtelijke ruzie, de boerderij op de fiets verlaat. 'Ze komt wel weer', zei hij, maar nu ruim dertig jaar later is ze nog steeds niet terug. De collega's van de toenmalige Rijkspolitie in Haastrecht gingen uit van een vermisingenzaak. Ik besloot er een roman over te schrijven met de bedoeling de vermissing weer in de publiciteit te brengen. Dat heb ik geweten; maar liefst vijftien mensen uit de omgeving van de boerderij en van elders belden en mailden mij, met de vraag of ze hun wetenschap over de verdwijning met mij konden delen. Ik verwees ze in eerste instantie naar de politie. Die wilde er echter niets van weten omdat ze de zaak in aanvang op zijn beloop hadden gelaten. Dus heb ik de verhalen aangehoord en op papier gezet. Naar aanleiding van die verhalen kreeg ik sterk het vermoeden dat de boerin het slachtoffer van een misdrijf was. Ik kwam tot deze conclusie vanwege mijn ervaringen bij het recherchebijstandsteam. Ik stuurde mijn bevindingen naar het hoofd van de

recherche-afdeling van de politie Hollands-Midden, maar kreeg geen reactie."

"Ik was ervan overtuigd dat nader onderzoek moest plaatsvinden en stuurde daarom mijn bevindingen ook naar de officier van justitie afdeling Coldcasezaken in Den Haag. Het duurde vele maanden voor ik antwoord kreeg. Tot mijn verbijstering schreef zij mij, dat al mijn bevindingen reeds bekend waren toen men had besloten geen nader onderzoek naar de verdwijning van de boerin in te stellen. Dit antwoord was in strijd met de waarheid; niemand in de buurtschap was na de verdwijning door de politie verhoord. De politie had geen grootschalig onderzoek naar de verdwijning ingesteld en houdt het tot op de dag van vandaag op een vermissing. Er was slechts een bescheiden dossier opgeemaakt. Ik heb haar op die onwaarheid gewezen, maar daar werd niet op gereageerd. Enige maanden later attendeerde een buurtbewoner mij erop, dat bij de boerderij een grote politiemacht was gearriveerd die de boerderij begon te doorzoeken. Het bleek een coldcase-onderzoek te zijn. Frappant, want ik was daarvan niet op de hoogte gesteld, terwijl ik toch getuigen had aangedragen en mede daardoor het onderzoek weer was

gestart. Het onderzoek leverde overigens niet het gewenste resultaat op. Ik weet dat ik in deze zaak veel goodwill kweekte door de getuigen serieus te nemen en hun verhalen op waar-

heid te schatten. Tot op de dag van vandaag kunnen ze zich er niet bij neerleggen dat hun medebewoner en vriendin is verdwenen."

Antimaffiabrigade?

Het laatste boek van Joost, 'Van cocaïnehandel tot maffiamoord', is in juni van dit jaar gepubliceerd. Het eerste exemplaar wordt door hem overhandigd aan officier van justitie Loes van der Wees van het Parket Rotterdam, met wie hij tijdens zijn loopbaan intensief heeft samengewerkt. Joost: "Ik kan me als oud-recherchechef niet verenigen met de gedachte dat de maffia zich zo in de bovenwereld heeft weten te mengen. Met dit boek wil ik, geïnspireerd door de werkwijze van de Italiaanse antimaffiabrigade, in Nederland aandacht vragen voor deze vorm van criminaliteit. Ik wil daarmee voorkomen dat officieren van justitie, rechters, burgemeesters en politiemensen iets wordt aangedaan door de maffia zoals dat de Italiaanse officieren van justitie Giovanni Falcone en Paolo Borsellino is overkomen. Zij werden in hun auto met springstof opgeblazen."

foto: Marianka Peters (www.mariankapeters.nl)

Juni 2019, overhandiging eerste exemplaar 'Van cocaïnehandel tot maffiamoord' aan officier van justitie Loes van der Wees

"Vanwege de goede infrastructuur en de verbindingen met ons achterland, worden jaarlijks tussen de lading van diverse goederen vele tonnen aan cocaïne met zeeschepen naar de Rotterdamse haven verscheept. Nederland loopt gevaar uit te groeien tot een narcostaat. Het is te overwegen de Koninklijke Marechaussee, die veel ervaring heeft met de internationale drugshandel, in te schakelen om een antimaffiabrigade te formeren, naar het voorbeeld van de Italianen om de zware internationale drugscriminaliteit aan te pakken. Dit alles in het belang van ons land."

De boeken van Joost zijn zogenaamde faction-thrillers, een genre waarin feiten en fictie met elkaar worden verweven. Ze onderscheiden zich door grondig onderzoek en een verrassende afwisseling van feit en fictie. Uitgever van het laatste boek is Paragraaf BV in Gouda (ISBN 9789083009308, prijs € 21,95, bij elke boekhandel verkrijgbaar). Of Joost nu zijn laatste boek heeft geschreven valt te betwijfelen.

SMC bij Indië-herdenking Roermond

| Door: Frans Meijer

Op 7 september 2019 vond in Roermond de 32e Indië-herdenking plaats. Met toespraken van onder andere minister van Defensie Ank Bijleveld werden hier de ruim 6000 omgekomen militairen waaronder de 60 mannen van het Korps Militaire Politie / Koninklijke Marechaussee in voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea van 1945 tot 1962 herdacht.

De dag begon met een themalezing in TheaterHotel De Oranjerie in Roermond over de missie UNPROFOR (United Nations Protection Force) van 1992 tot 1995 in voormalig Joegoslavië. Een viertal sprekers gaf inzicht in deel 1 van de missie. (Deel 2, met een lezing over onder meer Srebrenica, staat voor 2020 op het programma.) Bij UNPROFOR zijn 10.000 Nederlandse militairen ingezet geweest, waarbij zeven militairen het leven verloren. Naast een indertijd ernstig gewonde sergeant, deed ook Checkpoint-columnist Barry Hofstede – met PTSS uit Bosnië teruggekeerd – zijn emotionele verhaal. Beiden kregen een staande ovatie.

Verbindend Monument

De herdenking zelf vond plaats in het Nationaal Herdenkingspark Roermond. Daar staat, tussen het Nationaal Indië Monument en het Monument voor Vredesoperaties, sinds vorig jaar het Verbindend Monument. Vóór dit monument waren zitplaatsen gecreëerd voor autoriteiten, genodigden, kransdragers en veteranen met hun familie. Aan weerszijden van het Verbindend Monument stond een banierenwacht opgesteld, onder wie SMC'ers Jaap Gatsma en Theo Vervoort. Jaap droeg

de SMC-banier en Theo de Limburgse banier van de Bond van Wapenbroeders. Wachtposten bij het Nationaal Indië Monument bestonden uit personeel van de Brigade Objectbeveiliging uit Den Haag, met op de trappen naar de waterpartij een lopende dubbelpost. Veteranen van het Regiment Bevoorrading en Transport hielden de wacht bij het Monument voor Vredesoperaties. Telkens twee militairen van het Regiment van Heutsz brachten in ceremonieel tenue de cortèges van autoriteiten naar hun plaats. Aangekomen bij het Verbindend Monument gaf de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso' de ereroffels met aansluitend de daarbij behorende muziek. Ook CKMar, luitenant-generaal dr. Hans Leijtens, bevond zich onder de autoriteiten.

monument vloog één F-16 van de formatie loodrecht omhoog de hemel in terwijl de drie andere doorvlogen.

Na nog meer toespraken, een bijdrage in de vorm van een gedicht door een basisschoolleerling en de liederen van het Reuvers Mannenkoor volgden de individuele kransleggingen. Ook tientallen veteranenverbanden en andere instanties legden hun krans bij het Nationaal Indië Monument. Namens SMC deed dit Nieuw-Guineaveteraan Jan Kummeling. Aansluitend volgde het defilé langs de vele bloemstukken.

Kort voor zijn overlijden (zie pag. 29 voor het In Memoriam) was met Charles Besançon afgesproken dat de bij de herdenking aanwezige SMC'ers bij de plaquette met de namen van de 60 omgekomen mannen van het Korps Militaire Politie / Koninklijke Marechaussee namens sobat Charles Besançon een witte roos zouden leggen. En zo geschiedde.
Vlnr Pier Scholte, Frans Meijer en Jan Kummeling.

Flypast met missing man formation

Jo Kneepkens, voorzitter van de Stichting Nationaal Indië Monument 1945-1962, opende de herdenking, gevolgd door een toespraak van de minister van Defensie en de officiële kranslegging namens de Raad van Ministers. Daarna volgde het eerbetoon aan de gesneuvelden: één minuut stilte, gevolgd door het Wilhelmus en de flypast met 'missing man formation' door F-16's van de Koninklijke Luchtmacht. Boven het

Mijn tijd in Nederlands-Indië

Zomer 1945, de oorlog was voorbij, dat dacht het merendeel van de Nederlandse bevolking. Maar voor ongeveer 120.000 Nederlanders was dat niet het geval. Er volgden voor hen nog twee tot drie zware jaren als militair in de Indische Archipel.

Deel 5 | Door: Jan Bakker

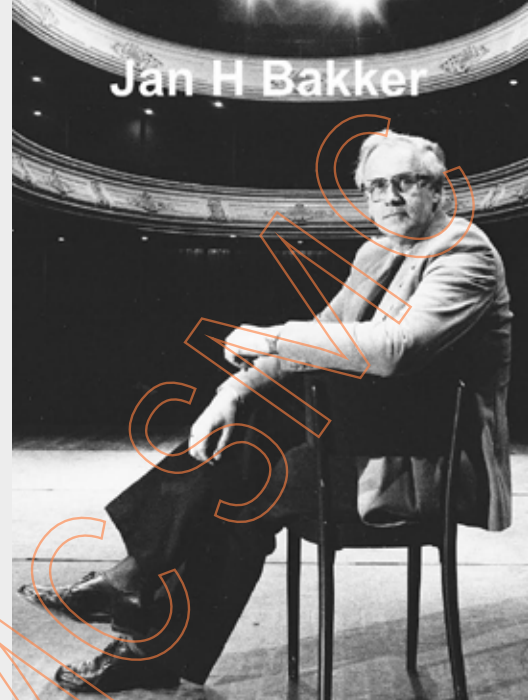
Cheribon

3 maart 1948 werd ik overgeplaatst naar de Militaire Politie in Cheribon, met 24 personen was het een groot detachement. We waren gelegerd in een mooi en ruim gebouw, een voormalig kantoor van de BAT (British-American Tobacco). Het was even buiten de stad Cheribon gelegen, aan de weg naar het zuidwesten, richting Linggarjati. In de verte hadden we een prachtig uitzicht op de vulkaan Ciremay [Cereme/Ciremai, red.]. Direct tegenover ons detachement, aan de overkant van de weg, was een groot Chinees kerkhof. Van die kant hoefden we geen aanval te verwachten, want geen plopper zou het in zijn hoofd halen zich 's nachts op zo'n plek te bevinden. Onze commandant was luitenant O.A.F. Horstman, een zeer excentrieke persoonlijkheid. Ik werd zijn administrateur en zat de hele ochtend, van 7 tot 12 uur, op het kantoor. O.A.F. kon zo razendsnel met twee vingers typen, dat je het met praten niet bij kon houden. Soms liep hij achter mij langs en zonder dat ik het merkte, tikte hij op mijn schouders en zei: "Jan, jij bent hem." Hij rende dan om de bureaus heen en was niet eerder rustig of ik moest hem teruggetikt hebben. Hij was een beetje getikt, een beetje tropenkol-

der. Het maken van limericks was een van zijn geliefde bezigheden. Ik heb er niet veel van onthouden, maar hij had het over: "Een dijkwerker, die zei, als ik onder aan de dijk werk, kijk ik naar boven, in een vrouw haar zeikwerk."

Na 12.00 uur was ik vrij, ook vrij van appèl. Bij bepaalde klusjes moest ik met O.A.F. mee. Zo'n klusje was BBZ-controle, bestrijding besmettelijke ziekten. In de kampong werden de geregistreerde publieke vrouwen verzameld en in een vrachtwagen naar het ziekenhuis gebracht voor de maandelijkse gezondheidscontrole. Als na de inspectie een vrouw een groen kruisje, dus gezond op haar kaart had, liep ze vaak triomfantelijk met haar kaartje te zwaaien. O.A.F. had er schik in om met zijn drillstokje de vrouwen even in de buik te kietelen. Bij een van deze controles kwam een jongen van een jaar of veertien op ons af en vroeg of hij mee mocht naar het ziekenhuis. Hij liet zijn broek iets zakken en een half verrotte penis werd zichtbaar. We hebben hem in het roemah sakit, het ziekenhuis afgeleverd.

Cheribon was een tamelijk grote havenstad met veel Chinese winkels, waar men

Toen Jan Bakker 75 jaar was geworden, had hij tijd genoeg om zijn verleden aan het papier toe te vertrouwen. In zijn in 2003 uitgekomen boek 'Jan H. Bakker' beschrijft hij ook de drie jaar die hij bij het Korps Militaire Politie/KMar in het voormalig Nederlands-Indië heeft gediend.

De redactie heeft van hem toestemming gekregen om dat deel van zijn boek in Marechaussee Contact op te nemen. In zes afleveringen maken wij u deelgenoot van zijn belevenissen op de buitenposten in toen dat deel van ons Koninkrijk. Veel oud-Indiëgangers zullen hetzelfde hebben meegemaakt en daar zelden over hebben gesproken. Met deze artikelen hopen wij ook hun familieleden meer achtergrondinformatie te geven.

Deel 1 handelde over de opleiding en de bootreis naar Nederlands-Indië, deel 2 en 3 over Jan Bakkers belevenissen in Tjiteureup, tijdens de 1e politionele actie en de tijd in Garoet. In deel 4 kwamen de nachtelijke aanvallen door opstandelingen en het opleiden van de civiele veldpolitie aan de orde. Deel 5 gaat over zijn ervaringen in Cheribon en Purwakarta.

handelde in een grote verscheidenheid van vaak niets met elkaar te maken hebbende artikelen. Enkele van de reclameopschriften op de gevels waren:

- Reparatie spatbord en blikslager
- Kleermaker en vergunning voor sterke drank
- Handel in sigaretten en auto-onderdelen
- Bloemenhandel en banketbakkerij
- Restaurant Oh Kee
- Handel in ledikanten en eetwaren in blikken
- Geborduurde tafelkleden en haarnetten
- Schoenmaker, modiste en chemische wasserij

1947, haven van Cheribon

bron: NIMH (object 023-306-016)

De Pasar Malam, de avondmarkt, was een zeer druk bezocht evenement. Met bewondering keek ik naar de bouw van de geheel van bamboe gemaakte grote toegangspoort. Lekker eten en drinken was een belangrijk onderdeel van dit festijn. Je moest natuurlijk erg voorzichtig zijn met wat je at of dronk, maar onze magen waren geleidelijk gewend aan allerlei bacteriën. De medische dienst controleerde regelmatig ons drinkwater en men constateerde altijd ontelbare en alle mogelijke bacteriën, maar het deerde ons niet meer. Aan een ijslolly kwam ik niet, maar een schaalje heerlijke Es Sjanghai liet ik niet staan. Dit was geschaapt ijs met rozensiroop en een flinke scheut lobbige gecondenseerde melk van de Friesche Vlag en als finishing touch wat geurige vruchten eroverheen. Ik hield niet van vis, maar het werd hier wel veel gegeten, gedroogd of vers. Nou ja, wat je vers kunt noemen. Aan het aantal vliegen kon je zien hoe vers het was.

Verder landinwaarts waren veel visvijvers, waar de bevolking de vis uit haalde. Voor ons was een handgranaat gooien in een kali een gemakkelijke manier om aan verse vis te komen. Af en toe schoten we een wild zwijn, dat was een lekkere afwisseling. Op bepaalde tijden, afhankelijk van het weer, waren er grote vliegende mieren. Onze baboe stak dan kaarsen aan waar die beesten op af vlogen en vervolgens met verschroeiende vleugels dood neervielen. Onze baboe bakte dan van deze vliegende mieren (larongs) smakelijke koekjes. Elke avond vaste tijd, je rook hem aankomen, kwam bij ons detachement een satéman met zijn pikolan [draagstok van bamboe, red.] waaraan een gloeiende grill voor het roosteren van de saté. Nergens was de saté ajam zo lekker als bij deze straatventers. Ik ging er dan op mijn hurken bijzitten om niets van de geur te missen. Wat sapjes betreft, hield ik van zirzak en cendol. En dan natuurlijk het fruit. Veel soorten bananen zoals de dunne pisang mas, de pisang ambon, de lange pisang raja, de zoete pisang soesoe en verder de rambutans, manggistans, papaja's en kleine en grote jeruks. Het heeft drie jaar geduurd voor ik de durian, de walgelijk stinkende vrucht, begon te waarderen. Vlakbij het detachement was een tuin met een paar fruitbomen. De eigenaar was kennelijk bang dat

Detachment Cheribon, Jan Bakker (2e van links)

wij van zijn fruit zouden snoepen, er stond een bord 'Pruchten plukken perboden'.

Achter ons gebouw was de keuken met de gebruikelijke open vuurtjes en daar tegenover de mandihokken, de badkamers. Daartussen liep een ongeveer 10 cm diepe, open afvoergoot. Het was een ideale plek om ratten te bestuderen, die hier altijd druk heen en weer liepen.

Er was bericht binnengekomen dat generaal-majoor Dürst Britt, onze divisiecommandant, terug moest naar Nederland voor een nieuwe functie. Wij vonden dat jammer. Een journalist schreef over de generaal: "Hij heeft een geest gekweekt binnen zijn divisie, waaraan allen zich konden optrekken en waardoor deze divisie naar buiten een hechte eendracht kon demonstreren." De Genie had een paar maanden geleden een vernielde brug over een brede kali in korte tijd met Bailey-onderdelen hersteld. De brug was zelfs meer solide geworden dan hij oorspronkelijk was. Generaal Dürst Britt zou de brug met het doorknippen van een lintje openen. Maar de Genie wilde de generaal wel even testen en had een flinke lading explosieven naast de brug en in het water verstoppt. Het gevolg was, op het moment van het doorknippen van het lint, een reuze knal en een grote waterfontein. Maar Dürst Britt gaf geen krimp. Hij schijnt zelfs niet met zijn ogen geknipperd te hebben. Generaal-majoor E. Engles, een KNIL-officier, werd zijn opvolger.

Tot dusver had ik in Cheribon geen eigen motor. Voor mijn kantoordienst had ik geen motor nodig en door mijn af en toe terugkerende rugpijn had ik er bovendien geen interesse in. Maar we kregen extra motoren toegewezen en elke motor

moest wel op naam van een marechaussee staan. O.A.F. zei: "Ik laat niet lopen, wat ik voor mijn detachement krijgen kan." Zo kreeg ik dus toch een motor toegewezen. Ik kon zelfs nog kiezen, een Harley-Davidson of een Ariël. Ik was bescheiden en koos de kleine Ariël, maar ik reed er nooit op. Elke zaterdag was er motor- en auto-inspectie, dan moest iedereen zijn vehikel door O.A.F. laten inspecteren. Hij trok daarvoor witte handschoenen aan en streek daarmee op vuilgevoelige plaatsen, zelfs onder de spatborden van de motoren. Mijn motor stond permanent onder een groot dekzeil en voor de inspectie duwde ik de motor voorzichtig met de hand naar de inspectieplaats. Een djongos [huisbediende, red.] zorgde ervoor dat mijn motor stofvrij en glimmend schoon bleef. Als beloning kreeg hij mijn wekelijks toegewezen portie sigaretten. Hij vond dat zeer ruim betaald.

Het inrichten van de kantine was aan mij toevertrouwd. Ik had geen cent tot mijn beschikking, maar daar bedacht ik wat op. Chinese kooplui en handelaren hadden rijvergunningen nodig voor hun auto's en motoren en die moesten wij verstrekken. Bovendien waren de Chinezen een groep van de bevolking die zich bedreigd voelde. Het bestuur van de Chinese vereniging Chung Hua, Tsung Hui had een eigen bewakingsdienst ingesteld, waarmee wij regelmatig contact hadden. Een en ander had tot gevolg dat er al gauw een grote koelkast in de kantine stond met kippetjes erin. Ik schreef op onregelmatige tijden een kantinekrantje met daarin onder meer speciale aanbiedingen, anekdotes en puzzels waaraan prijsjes verbonden waren. Die prijsjes bestonden meestal uit een pakje 'Highway', zeg maar heimweesigaretten. Een extra prijs was dan een vetleren

West-Java, 1939

medaille met een ingebrende tekst erin. Deze echte leren medaille, die ik bij een schoenmaker liet maken, was een aardige herinnering.

In Cheribon hadden we meer gelegenheid voor sport dan op de kleine detachementen. In de stad was een zwembad, maar dat was een beetje verwaarloosd. Liever gingen we naar Linggarjati. Onder grote bomen gelegen, was daar een zwembad dat het water rechtstreeks kreeg uit bronnen op de helling van de vulkaan Ciremay. Dat water was ontzettend koud.

Als hoofddeksel hadden we de beschikking over de grote pet, ook wel het vliegdekship genoemd. Verder een groene en een witte motorhelm en het groene vechtpetje. Dit was allemaal door de dienst verstrekte kleding. Daar zou nog een mooie donkerblauwe baret bij komen. De levertijd was echter erg lang. Ze waren al wel verkrijgbaar, maar dan moest je ze zelf betalen. Dat was voor het merendeel van de jongens geen probleem. Ik had de tijd en bleef wachten totdat de baret door de dienst werd verstrekt.

Op het terrein van het detachement liepen een paar apen rond, eigendom van onze djongossen. Die jongens hadden er schik in om de apen aan een lang touw voor het gebouw aan de straatzijde neer te zetten. De dieren, ze waren van het mannelijk geslacht, vlogen dan alle passerende vrouwen aan. Mannen die langs kwamen, keken ze niet aan. Een van die apen deed eens zijn behoefte op het bed van collega Henny Possemis. Hij heeft het bed moeten ruilen, de reuk was niet uit het canvas te verwijderen.

Naast ons gebouw was een circa 30 meter lange bamboe overkapping als stalling voor de auto's en de motoren. Op een vroege ochtend, het was nog donker, kwam er een oorverdovend geknetter uit de richting van de overkapping. Een mitrailleur aanval... dat was onze eerste gedachte. Maar toen zagen we in het licht van de schijnwerpers dat het voorste gedeelte van de bamboe autostalling door de stormachtige wind heel langzaam inzakte, meter voor meter en dat onder het knallende geluid van brekend bamboe. Het duurde minuten, maar het inzakken van de gehele overkapping ging door. Het was niet tegen te houden. De auto's konden we nog onbeschadigd wegduwen. Op 16 augustus 1948 werd ik, met motor, overgeplaatst naar Purwakarta, naar de staf van compagnie 3 MP I.

Purwakarta (Poerwakarta)

Door de enorme uitbreiding van de gebieden waarin politiediensten moesten worden verricht, vond een ingrijpende reorganisatie plaats. West-Java kwam onder bataljon MP I, de staf kwam in Bandung en er kwamen vier regio's. Ik bleef bij 3 MP I, waarvan het hoofdkwartier en tevens een detachement in Purwakarta werden gelegerd. De andere detachementen waren Tjikampek, Cheribon en Sumedang. Purwakarta was een echte Indische plaats, allemaal huizen met een voor- en achterveranda, die een gezellige aanblik gaven. Heel karakteristiek was de grote vijver, midden in het stadje. De temperatuur was ook echt Indisch, bloedheet. De tropische regenbuien veroorzaakten dan op de hete asfaltwegen mist. Het was geen uitzondering dat het in de voortuin hevig regende en er in de achtertuin geen druppel viel.

Maar ondertussen zat ik met duizenden dienstplichtige lotgenoten al twee jaar 14.000 kilometer van huis. Veel van de jongens waren nog nooit van huis geweest. We kenden hier geen Nederlandse radio, zelfs een telefoontje met thuis was niet mogelijk. Post kreeg ik veel, ook veel kranten en pakjes, maar die kwamen per zeepost, dus die waren zes of zeven weken onderweg. En dan natuurlijk het snoep, ik was een van de weinigen die drop toegestuurd kreeg. Ik heb toen een strijd moeten voeren tegen de mieren om mijn snoep te beschermen. Daarvoor spande ik een in petroleum gedrenkt touw van muur naar muur, in het midden hiervan, aan een touw, een goed afgesloten blik met de zoetigheid. Zo konden de mieren er niet bij. Er waren ook andere kapers op de kust, dat waren mijn collega's.

Tegen de muren liepen vaak kleine tijtjaks, hagedisjes, die vooral te voorschijn kwamen als 's avonds de lichten tijdens controle aangingen. Grotere hagedisachtigen zijn de tokeh's, die hebben vaak een vaste plek. Zo zat er bij ons een op het toilet, vlak boven het bewuste gat. Als je daar op je hurken zat, klonk regelmatig boven je hoofd zijn roep 'tokeh'. Na zeven maal 'tokeh' mocht je een wens doen, maar voor de zevende roep had ik meestal de kamar-kecil al verlaten.

Ook hier moest nog een kantine ingericht worden. Maar Purwakarta was geen handelsstad zoals Cheribon, dus financiële hulp van de Chinese middenstand was hier niet te verwachten. Ik bedacht wat anders. We lagen midden in het rijstgebied. Vervoer van rijst was alleen toegestaan met vergunningen. Dit was om de zwarte handel tegen te gaan en

zo te zorgen dat de prijzen niet werden opgedreven. Wij hielden vaak controle op die rijsttransporten, had men geen vergunning, dan werd de rijst in beslag genomen. De rijst werd dan tegen de normale prijs verkocht en wij kregen daar een percentage van, geld dat wij besteedden voor extraatjes in de kantine.

Mijn werkzaamheden kwamen op dit detachement hoofdzakelijk op justitieel gebied te liggen. Voor kleine vergrijpen kon ik zelf straffen opleggen, voor een diefstal liet ik iemand dan een paar weken werken op een detachement.

Maar het kwam regelmatig voor dat na de vrijlating de ex-gestrafte weer een diefstalletje pleegde, een beetje werken en gratis lekker eten was verleidelijk. Een, door de Auditeur Militair bij het Bijzonder Krijsgerecht uitgesproken zware straf, moest ik, in de functie van Provoost Geweldige, de bewuste persoon aanzeggen. Ik moest daarna de gestrafte overdragen aan het Huis van Bewaring. De opgelegde straffen varieerden van drie tot twintig jaar. Afschriften van vonnissen heb ik nog in mijn archief.

De 2e politionele actie begon op 19 december 1948 onder de codenaam 'Kraai'. Samen met een paar collega's kreeg ik opdracht op de motor naar Semarang te gaan, om daar de MP in Midden-Java te assisteren. We waren gelegerd in de nieuwe stadswijk op de heuvels, zuidelijk van de oude stad Semarang, een weids uitzicht en een beter klimaat dan in Purwakarta. Ik had hier de

gelegenheid om een paar keer heerlijk te eten in het bekende Chinese restaurant Toko Oen. We werden al gauw weer afgelost en na twee weken konden we terugrijden naar Purwakarta.

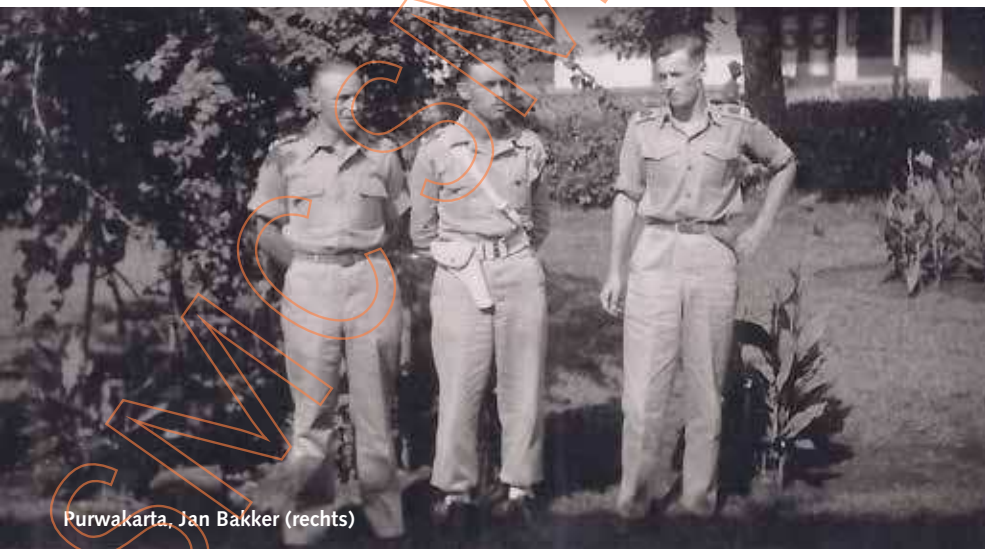
Als je 's nachts galerijwacht had, hoorde je vaak in de verte, vanuit een desa, de hele nacht voortdurende gamelanmuziek van een wayang kulitvoorstelling, een schaduwspel met platte leren poppen. Je hoorde dan die verre gamelangeluiden en om je heen het mysterieuze gesjirp van krekels en dat bij een door een bries aangenaam geworden temperatuur. Dat leek zo vredig, maar je vergat, dat nog geen 100 meter verder een overleden Chinees lag. Hij had binnen een dag begraven moeten worden. Hij lag er echter al een paar dagen, want het was te onveilig bij het Chinese kerkhof. Het lichaam was in een loden kist gelegd en de begrafenis kon pas plaatsvinden als het in de buurt van het kerkhof weer veilig was. Wayang golek is een spel met houten poppen, wayang orang wordt gespeeld door toneelspelers en wayang topeng met toneelspelers, die maskers voor hun gelaat houden.

Samen met drie collega's, Henny Possemis, Theo Vos en Piet Meijer, hebben we een revue geschreven. We hadden onder andere gedichtjes geschreven, aangepast aan het militaire leven namelijk over de vaccinaties, de Indische kapper, het beruchte postblad en nog veel meer. We noemden de revue 'Onder de Witte Helm'. Het succes was zo groot, dat we gevraagd werden op te treden voor

andere troepen. Toen werd de naam van de revue 'Onder de Groene Helm'. Voor de militaire radio hebben we de revue aangepast ten gehore gebracht. Ook heb ik veel gegoocheld, zowel voor de militairen als voor de plaatselijke bevolking. De truc van het slikken van de vlijmscherpe scheermesjes liet bij de kampongbewoners een grote indruk achter.

Na het succes met de revue heb ik een hoorspel geschreven. Het boek 'De vliegende brigade' van Edgar Wallace gebruikte ik als idee bij het schrijven van dit hoorspel en de titel werd 'Opium'. Het hoorspel handelde over een smokkelzaak en speelde in de omgeving van Priok. De bezetting van de revue was aangevuld met nog een paar enthousiastelingen, die ook graag aan het hoorspel mee wilden doen. We kregen een speciaal huis tot onze beschikking voor het repeteren. Met de militaire zender van het bataljon hadden we afspraken gemaakt voor de uitzending. Zowel met het hoorspel als de revue hadden we bij de omroep veel succes. Het hoorspel ging direct de lucht in, opnamen vooraf maken was niet mogelijk. We zaten met zes man om een tafel met de microfoons voor ons. De achtergrondgeluiden gingen als volgt. Als in het hoorspel mensen door de alang-alang [tropische grasoort, red.] liepen, hadden we onder de tafel een bundel riet liggen, waar we dan op traptten. Voor het geluid van een krakende deur was het deurtje van mijn bureau geschikt, we namen dan het hele bureau mee naar de studio. Het geluid van een verdrinkende man werd weergegeven door een leeg inktpotje in een bak water onder te dompelen. Een pistoolschot klonk echt als je twee stenen tegen elkaar sloeg.

Maar het harde realistische leven ging ook door. Op de spoorbaan even buiten Purwakarta hadden terroristen een trein tot ontsporing gebracht. De locomotief lag op zijn kant in de natte sawa. De wagons stonden naast de rails maar waren niet omgevallen. Niemand was gewond, alleen de machinist was zoek, die moest onder de steeds verder wegzakkende locomotief liggen. Bergingsmateriaal was hier natuurlijk niet en met een patjol [handwerktuig om land te bewerken, red.] kwam je niet ver.

Purwakarta, Jan Bakker (rechts)

Op 13 oktober 2015 waren Cees van Ingen, Dick de Waal, Jan van Brummelen, Jacques Bouman en Jan Gaasbeek in Buren om 'verhalen op te halen' uit hun diensttijd bij Brigade Amersfoort. Op 24 juli van dit jaar deden ze dat weer, met uitzondering van Jacques die er helaas niet bij kon zijn. Om 10.00 uur kwam 'de club' in het tropisch warme Amersfoort bijeen voor een bezoek aan het Cavaleriemuseum en een 'tour' naar de voormalige Juliana van Stolbergkazerne waar ééns Brigade Amersfoort was gevestigd.

Het Cavaleriemuseum is een beetje te vergelijken met het Marechausseemuseum in Buren. De uitgebreide expositie in de Bernhardkazerne is ondergebracht in twee gebouwen. In het Sint Jorisgebouw worden uniformen, handvuurwapens, zilveren voorwerpen, schilderijen, miniatures en schaalmodellen geëxposeerd. In het Landsverkgebouw, vernoemd naar de eerste pantserwagen van de Nederlandse Cavalerie, de (Zweedse) Landsverk (officiële vooroor-

logse naam: pantserwagen M36 en M38), wordt een groot deel van de collectie historische cavalerievoertuigen tentoongesteld. Daarnaast worden er motoren en uitrustingsstukken geëxposeerd. In de buitenexpositie staan ook tanks en pantserwagens. Dicht bij het Landsverkgebouw bevindt zich ook de restauratiewerkplaats. Door groepen bezoekers kan deze (op afspraak) worden bezichtigd.

'De Vlasakkers'

Na het museumbezoek was het tijd voor de lunch. Die werd genuttigd in het nabij de Bernhardkazerne gevestigde restaurant 'De Vlasakkers', vernoemd naar het achter de kazerne gelegen en bij velen bekende militair oefenterrein 'De Vlasakkers'. Tijdens de lunch werden weer veel herinneringen opgehaald. Ook kwam het ludieke oude verhaal ter sprake (nog eens bevestigd door een medewerker van het restaurant), dat cavaleristen vonden dat de gehaktballen die in de Bernhardkazerne werden geserveerd 'niet te vreten' waren. De gehaktballen werden vervolgens afgegeven aan de frietkraam van 'Adje Patat', de voorloper van 'De Vlasakkers', waarna de gehaktballen tegen betaling door dezelfde cavaleristen met smaak werden verorberd.

Juliana van Stolbergkazerne

Na de lunch vertrok het gezelschap naar het terrein van de

voormalige Juliana van Stolbergkazerne, ingang Appelweg, waar voorheen Brigade Amersfoort was gevestigd. Het vertrek had echter nogal wat voeten in de aarde; de wielen van de auto's waren voorzien van parkeerklampen met achter de ruitenwissers het verzoek € 62,50 bij de receptie af te rekenen. Niet dus! Achteraf bleek het aanbrengen van de klampen te berusten op een misverstand waarna ze zeer snel met excuses werden verwijderd.

Aan de Appelweg aangekomen, werd uitvoerig stilgestaan bij het opheffen van Brigade Amersfoort, die een groot deel van haar bestaan in de Juliana van Stolbergkazerne was gevestigd. De kazerne, ook bekend als het Opleidingscentrum Militair Geneeskundige Dienst (OCMGD), bleef tot 1978 in gebruik. De kazerne werd op de hoofdgebouwen na gesloopt. Er kwamen woningen voor in de plaats. De overgebleven hoofdgebouwen kregen eveneens een woonbestemming. Op 1 november 1990 sloot Brigade Amersfoort, die op 5 juli 1946 werd uitgezet, haar deuren. Op die gedenkwaardige plek aan de Appelweg in Amersfoort, werd door het gezelschap met weemoed rondgelopen. Waargenomen werd dat het brigadegebouw ook omgetoverd was tot woningen. Onze aanwezigheid bleef in de buurt niet onopgemerkt, wat tot een geanimeerd gesprek met een van de bewoners leidde. Rond 15.00 uur kwam er een einde aan een geslaagde bijeenkomst die absoluut voor herhaling vatbaar is!

Met deze ontmoeting werd wederom op eigen wijze invulling gegeven aan een van de doelstellingen van SMC: de onderlinge band tussen oud-collega's versterken. Prima! Bron: Marechausseesparen. Voor meer informatie over het Cavaleriemuseum: zie www.cavaleriemuseum.nl.

Oud-collega's opnieuw bijeen maar nu in Amersfoort

Vlnr: Dick de Waal, Jan van Brummelen, Jan Gaasbeek en Cees van Ingen

Weer even terug op een nu onherkenbare maar gedenkwaardige plek

IN MEMORIAM

Charles Besançon

Op 6 september 2019 is Charles Besançon in de leeftijd van 92 jaar overleden. Charles werd in 1947 als dienstplichtig marechaussee der eerste klasse uitgezonden naar het toenmalige Nederlands-Indië. Hij heeft daar vooral op de buitenposten dienst gedaan.

Vanaf zijn terugkeer uit Indië tot zeer recent heeft Charles het contact met zijn sobats onderhouden. De laatste drie jaar echter sukkelde Charles met zijn gezondheid. Hij kon niet meer zelfstandig wonen en was blij met de mogelijkheid als Indië-veteraan in 2018 te mogen verhuizen naar het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen Bronbeek.

Charles is vele jaren medewerker geweest van het SMC-bestuur. Als lid van de reüniecommissie genoot hij, zolang hij daartoe in staat was, van het bij de deur ontvangen van de deelnemers aan bijeenkomsten. Vele uren heeft hij aan SMC besteed en heeft vele sobats en hun familieleden met raad en daad bijgestaan, daarbij gesteund door zijn echtgenote Riny, tot zij in 2012 overleed. Charles fungeerde al als nuldijnsoudersteuner lang voordat dat instituut werd ingesteld.

Wij zullen Charles missen als vriend, een gewaardeerde sobat. Moge hij rusten in vrede.

73e Airborne Wandeltocht in teken 75 jaar vrijheid

I Door: Cees Lindenberg

Op 7 september jongstleden ging de 73e Airborne Wandeltocht van start. Maar liefst 32.222 wandelaars – waaronder vele militaire detachementen – namen deel aan 's werelds grootste eendaagse herdenkingswandeloct. De tocht stond dit jaar in het teken van 75 jaar vrijheid.

Onder leiding van eskao b.d. Cees Lindenberg liepen de leden van Stichting Dienstplichtig Marechaussees (SRDM) voor de vierde keer op rij mee. De SRDM bestaat volledig uit voormalig dienstplichtig marechaussees. Doel van SRDM is de herinnering aan de vele dienstplichtigen bij de KMar levend te houden. Daar leent deze Airborne mars zich uitstekend voor. Diverse detachementen dienstplichtigen van 101 Marbat (11, 41, 103 & 104 Maresk) liepen ieder jaar mee. Veel oudgedienden klinkt deze mars dan ook als muziek in de oren.

Na de minuut stilte bij het voormalige hoofdkwartier, Hotel Hartenstein – nu het Airborne Museum – van waaruit

generaal-majoor Urquhart, de commandant van de Britse 1e Airborne Divisie, de strijd leidde, startte de SRDM traditiegetrouw achter het Opleidings- en Trainingscentrum KMar en het Orkest Koninklijke Marechaussee. De militaire hoogwaardigheidsbekleders, maar bovenal de aanwezige veteranen, werd respect getoond met het commando 'hoofd rechts', dat 's middags bij binnenkomst in Oosterbeek werd herhaald met het commando 'hoofd links'. Dat gebaar werd zichtbaar gewaardeerd.

Het herdenken van de historische luchtlanding en de slag om Arnhem (operatie Market Garden) gaf deze editie van de Airborne Wandeloct een bijzonder karakter. Ook dit jaar voerde de tocht langs diverse voor de Slag om Arnhem belangrijke plaatsen en kende vele

mooie en gedenkwaardige momenten, waarbij het eerbetoon op de erebegraafplaats en het monument, voor de meeste deelnemers het meest indrukwekkend was.

Met het deelnemen aan deze 73e Airborne Wandeloct is SRDM er ook dit jaar in geslaagd een visitekaartje af te geven en op gepaste wijze de ruim 33.000 dienstplichtigen die bij de KMar hebben gediend te vertegenwoordigen!

Nieuwe SMC'ers

Dhr. J. van Beek
Ber 66-2

Dhr. J. Boevé
Dpl 66-5

Dhr. W. Booij
Ber 72-2

Dhr. G. Bos
Ber 68-5

Dr. P.R.J. van Cutsem
Dpl 81-5

Dhr. M. van Dalen
Ber 80-6
PTG 2

Dhr. H.M. Datema
Ber 80-1
MFO; WEU MAPE

Dhr. M. van Gasteren
Ber 80-3
NSE KFOR/EULEX

Dhr. J. Goedhart
Dpl 63-2

Dhr. G. van Grotel
Ber 76-1
IPTF

Dhr. L. ter Heide
Dpl 75-6

Dhr. J.A. de Jong
Ber 76-5

Dhr. J.A. van Kampen
Ber 76-1

Dhr. C.A.M. Klems
Ber 76-1

Dhr. J. van Kouterik
Ber 80-3

Dhr. A.J.H. Kwast
Ber 76-1

Dhr. A. van Laak
Dpl 66-4

Dhr. P.J.A. de Man
Ber 76-1

Dhr. F.W.S.M. van de Merkhof
Ber 76-1
MFO

Dhr. G.J. Minnee
Dpl 64-3

Dhr. J.M.J. Nadorp
Dpl 66-4

Dhr. J. Noordijk
Ber 70-5

Dhr. P. Otten
Dpl 65-6

Dhr. J. Overweg
Ber 69-4

Dhr. H.J. Prinsen
Ber 87-6
UNIPTF

Dhr. J.G. van Rijthoven
BBT 95-7

Dhr. K. Reitsema
Ber 79-5
ISAF

Dhr. H.J. Toorenburg
Donateur

Dhr. H. van Waas
Dpl 64-3

Dhr. J. van Wakeren
Ber 76-1

Dhr. H. IJzerman
Ber 81-4
MFO; EUFOR

Dhr. J.J. Zinger
Ber 79-5

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2479 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. P. Appel
Geboren 12 oktober 1925
Overleden 25 augustus 2019
2 DMC; Ned. Indië; 3 MP I

Dhr. A. van Berkel
Geboren 15 oktober 1928
Overleden 20 februari 2019
Ned. Indië; MP I

Dhr. K.Y. Besançon
Geboren 29 augustus 1927
Overleden 6 september 2019
6 DMC; Ned. Indië; 1 MP V

Dhr. H.C. de Bruijn
Geboren 24 april 1924
Overleden 26 september 2019
CKMar

Dhr. E. van Dijk
Geboren 26 november 1933
Overleden 24 april 2019
Dpl 53-5

Dhr. J. Dijkstra
Geboren 25 juni 1940
Overleden 31 juli 2019
Ber 59-6

Dhr. C.A. Elbers
Geboren 25 december 1930
Overleden 28 juli 2019
Ber 50-2

Dhr. P.M. Feenstra
Geboren 5 september 1947
Overleden 17 februari 2019
Dpl 67-5

Dhr. D.A. de Gier
Geboren 20 augustus 1947
Overleden 23 september 2019
Dpl 67-3

Dhr. G.P. Kosterman
Geboren 6 augustus 1940
Overleden 19 september 2019
Dpl 59-6

Dhr. J. Leiwakabessy
Geboren 22 augustus 1922
Overleden 24 september 2019
KNIL; 2 MP III

Dhr. A. Mallander
Geboren 9 juli 1937
Overleden 17 februari 2019
Ber 57-3

Mevr. C.H. Vader-van Empelen
Geboren 4 september 1930
Overleden 17 september 2019
Weduwe van G. Vader
1 DMC; Ned. Indië; 2 MP I

Mevr. A. van Veen-Kuijper
Geboren 3 mei 1927
Overleden 5 augustus 2019
Weduwe van A. van Veen
4 DMC; Ned. Indië; 1 MP V

Dhr. W. van de Veer
Geboren 24 juli 1927
Overleden 25 augustus 2019
5 DMC; MP Stkw

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee Contact
betuigen de nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenstrandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijjnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Roel Bouwman
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2450 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers.

Nuldlijjnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijjnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(*vanaf eind mei te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas